

Uchwała nr VI/31/2024
Rady Gminy w Rojewie
z dnia 26 września 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo”

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.¹), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283) Rada Gminy w Rojewie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rojewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY GMINY
Joanna Młyka

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 721

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Dokument określa cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, oraz doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak również szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych.

W związku z powyższym podjęcie powyższej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCA RADY GMINY

Joanna Mąka

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla **Gminy Rojewo** na lata 2024-2030

2024

Spis treści

Wykaz skrótów	4
Wprowadzenie.....	5
Metodologia opracowania Strategii	7
Podstawy prawne.....	9
Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka	10
Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom	11
Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego	11
Akty prawne normujące aspekty finansowe.....	12
Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju	12
Spójność z dokumentami strategicznymi	12
Dokumenty europejskie	12
Dokumenty krajowe.....	13
Dokumenty regionalne.....	14
Metodologia badań społecznych.....	14
Wybór metod i technik badawczych	15
Dobór próby i narzędzie badawcze	15
Charakterystyka gminy Rojewo	16
Położenie	16
Sytuacja demograficzna.....	17
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza.....	18
Edukacja i wychowanie	21
Kultura, sport i rekreacja	22
Opieka zdrowotna	24
Bezpieczeństwo publiczne	25
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	25
Gminny system pomocy społecznej.....	33
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	35
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy	36
Struktura badanej próby.....	36
Problemy społeczne.....	38

Rynek pracy	39
Ubóstwo i wykluczenie społeczne	41
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	42
Zdrowie psychiczne.....	45
Korzystanie z urządzeń elektronicznych	46
Uczestnictwo w grach hazardowych	48
Inne uzależnienia behawioralne	49
Problem alkoholowy	50
Problem nikotynowy	52
Problem narkotykowy	53
Problem przemocy	55
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów	59
Struktura badanej próby	59
Problem alkoholowy	60
Problem nikotynowy	61
Problem narkotykowy.....	62
Problem przemocy	65
Korzystanie z urządzeń elektronicznych	69
Uczestnictwo w grach hazardowych	70
Zdrowie psychiczne.....	71
Zaburzenia odżywiania	72
Sytuacja społeczna gminy Rojewo	73
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	73
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	78
Zdrowie psychiczne.....	81
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	83
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	89
Aktywność i integracja społeczna seniorów	93
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu.....	97
Wsparcie osób z problemem ubóstwa	101
Część programowa.....	106
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	107

Cele strategiczne i operacyjne	108
Ramy finansowe Strategii	121
System wdrażania Strategii.....	123
System aktualizacji Strategii	124
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	124
Monitoring i ewaluacja.....	125
Wnioski i podsumowanie.....	128
Bibliografia.....	131
Spis rysunków, tabel, wykresów	132
Spis rysunków	132
Spis tabel.....	132
Spis wykresów.....	134

Wykaz skrótów

- DPS** – Dom Pomocy Społecznej
- GBP** – Gminna Biblioteka Publiczna w Rojewie
- SZOiK** – Samorządowy Zespół Oświaty i Kultury w Rojewie
- GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- GUS** – Główny Urząd Statystyczny
- IPiN** – Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie
- KCPU** – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- KPP** – Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu
- KS** – Klub Seniora
- NGO** (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa
- NK** – procedura „Niebieskie Karty”
- GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- ORE** – Ośrodek Rozwoju Edukacji
- OSP** – Ochotnicza Straż Pożarna
- PARPA** – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- PIK** – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
- pp.** – punkt procentowy
- PPP** – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- PUP** – Powiatowy Urząd Pracy
- UG** – Urząd Gminy
- ZI** – Zespół Interdyscyplinarny

Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i gminy. W związku z trwającą pandemią uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla gminy Rojewo na lata 2024-2030⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

² N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16.

³ E. Bendyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla gminy Rojewo na lata 2023-2030 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom gminy Rojewo dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie

został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.P.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej.
2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.

3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”⁵.

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsiębiorstw mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881).

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Rojewo na lata 2024-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich, do których należą: „Unia innowacji”, „Młodzież w drodze”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, oraz „Europejski program walki z ubóstwem”⁶.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁷.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

⁶ Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

⁷ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Rojewo jest *Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2021-2027*, a także *Strategia Rozwoju Gminy Rojewo na lata 2021-2027*.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁸.

⁸ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na terenie gminy Rojewo, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców gminy Rojewo zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁹. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych.

Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*). Technika ta polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zankietować jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzone na przełomie 2023 a 2024 roku i wzięło w nich udział **54 dorosłych mieszkańców** oraz **83 uczniów** z terenu gminy Rojewo.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.
Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb dziesiętnych
(maksymalnie +/- 0,5 pp. do 100%).

⁹ Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, s. 60.

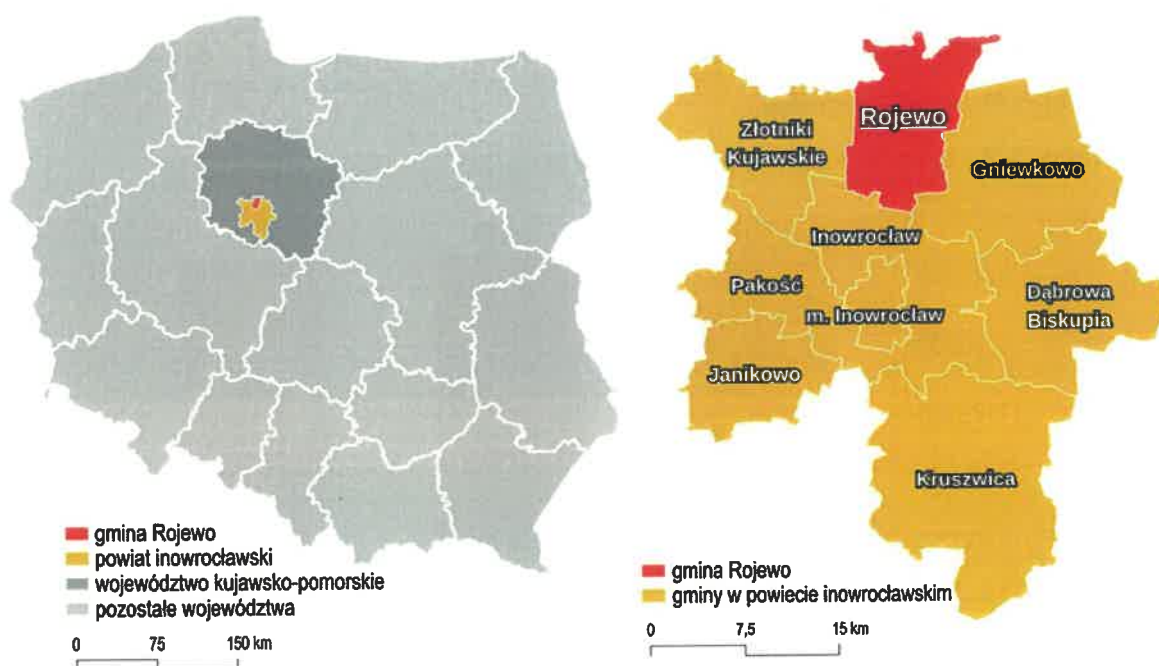

Charakterystyka gminy Rojewo

Położenie

Rojewo jest gminą wiejską, która położona jest w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie inowrocławskim. Stanowi ona 9,81% powierzchni powiatu i obejmuje 120,21 km². Teren Gminy to w większości użytki rolne, zajmują one 76% powierzchni, natomiast 17% to użytki leśne.

Rysunek 1. Położenie gminy Rojewo na mapie powiatu inowrocławskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju

Źródło: opracowanie własne

Gmina Rojewo pod względem administracyjnym składa się z 17 sołectw: Dąbie, Dobiesławice, Glinno Wielkie, Jaszczółtowo, Jurancice, Liszkowice, Liszkowo, Mierogoniewice, Osiek Wielki, Płonkowo, Płonkówko, Rojewice, Rojewo, Ściborze, Topola, Wybranowo oraz Żelechlin.

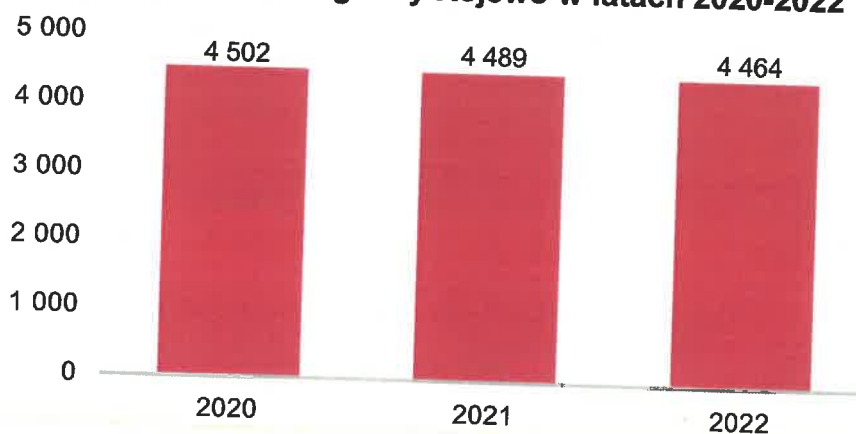

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Rojewo zamieszkuje 4 464 osoby (stan na 31 grudnia 2022 roku). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu. W 2022 roku względem 2020 roku wartość spadkowa wyniosła 0,8%. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Rojewo w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Rojewo w 2022 roku przyrost naturalny na 1000 ludności kształtował się na poziomie -3,35 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość w stosunku do województwa kujawsko-pomorskiego (-4,54). Na przestrzeni lat 2020-2022 w Gminie, jak i w całym województwie przyrost naturalny na 1000 ludności ulegał wahaniom.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Rojewo w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
Gmina Rojewo	-1,11	-5,34	-3,35
Województwo kujawsko-pomorskie	-3,65	-5,71	-4,54

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Rojewo według ekonomicznych grup wieku w roku 2022 przedstawiała się następująco:

- 19,8% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 60,4% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 19,8% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Rojewo. Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzegalny jest nieznaczny spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności – w 2022 roku w porównaniu do lat 2020-2021 na poziomie 0,4 pp. W przypadku osób w wieku produkcyjnym odnotowano spadek z 2020 roku do 2022 roku o 0,7 pp., natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym w analizowanych latach wzrósł o 1,1 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie w 2022 roku prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie kujawsko-pomorskim i w całym kraju. W województwie jest to 18,3% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,6% w wieku produkcyjnym oraz 23,1% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,4% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,7% w wieku produkcyjnym oraz 22,9% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach)

wyszczególnienie	2020	2021	2022
wiek przedprodukcyjny	20,2	20,2	19,8
wiek produkcyjny	61,1	60,5	60,4
wiek poprodukcyjny	18,7	19,3	19,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

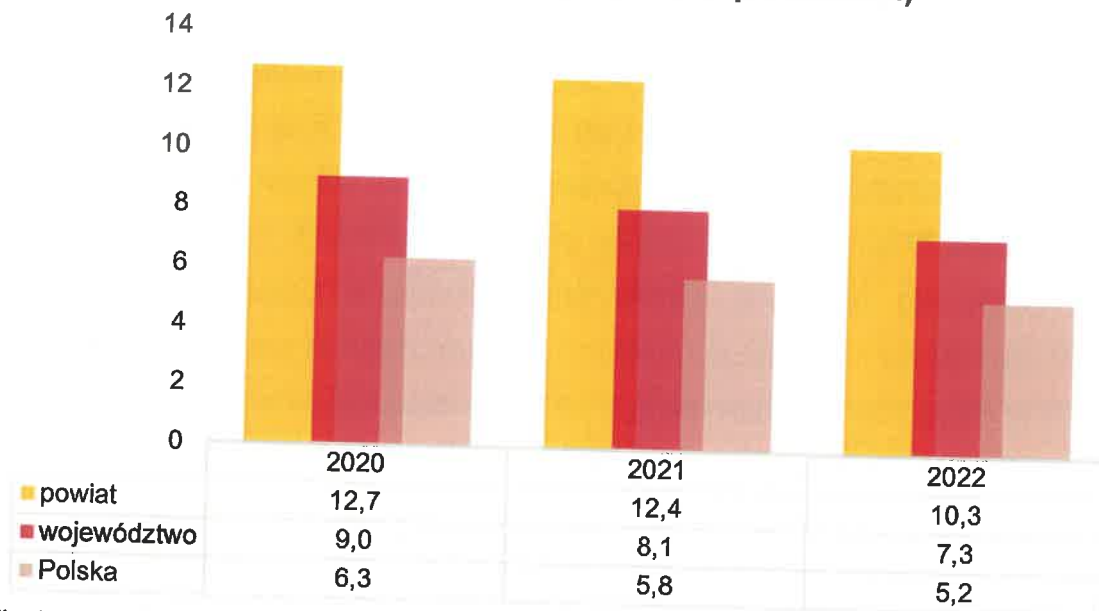
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu inowrocławskiego. W 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 10,3%, a więc była wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie kujawsko-pomorskim i w całej Polsce. Na przestrzeni lat 2020-2022 stopa bezrobocia w powiecie inowrocławskim, województwie kujawsko-pomorskim oraz całym kraju uległa spadkowi. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie inowrocławskim na przestrzeni lat 2020-2022 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

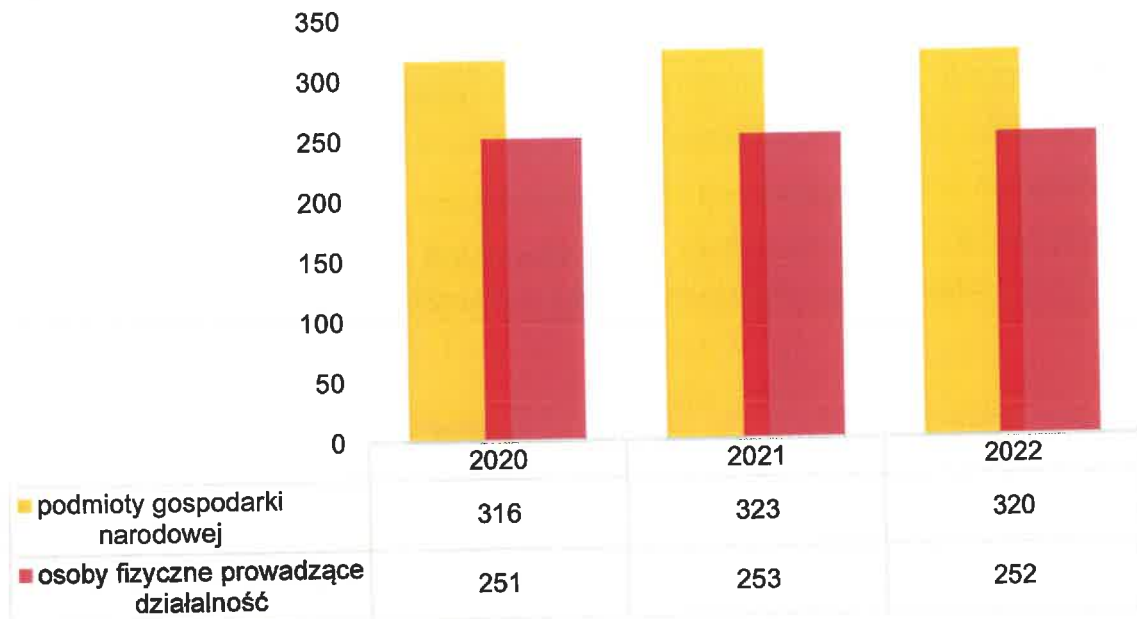

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Rojewo na koniec 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 320 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 252 (78,6%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Rojewo uległa wahaniom.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Rojewo w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Rojewo według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 302 (stan na koniec 2022 roku). Działalność prowadzi również 15 małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników oraz 3 średnie przedsiębiorstwa, które zatrudniają 50-249 pracowników.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Rojewo według klas wielkości (stan na koniec 2022 roku)

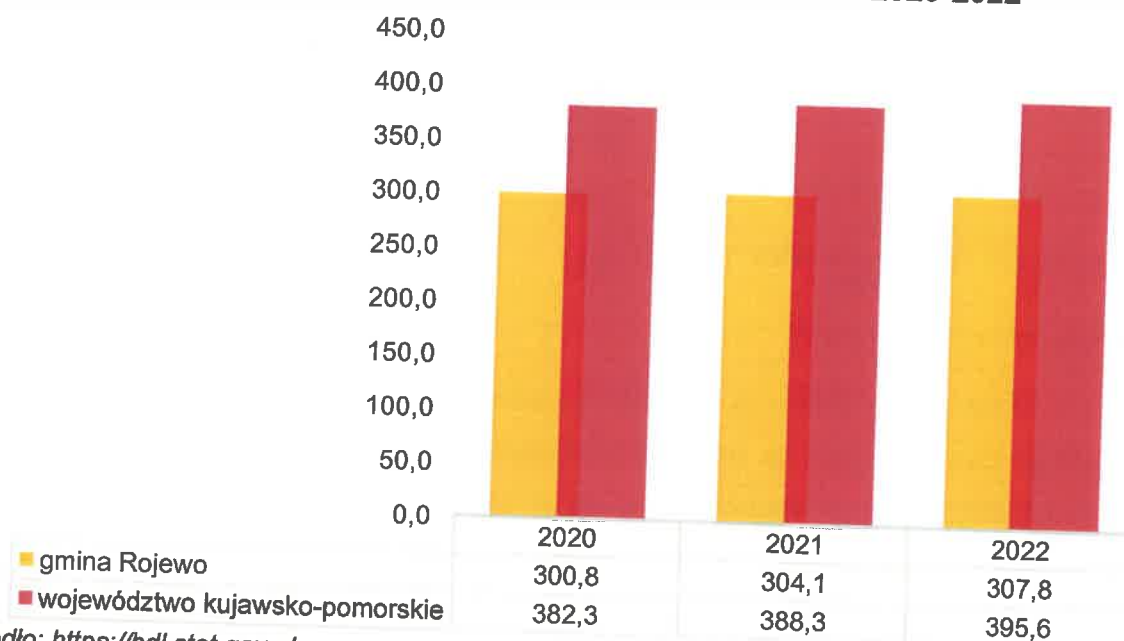

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w gminie Rojewo w 2022 roku wyniosła 307,8 i tym samym była niższa w porównaniu z ich liczbą w województwie kujawsko-pomorskim (395,6). Świadczy to o mniej korzystnej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Gminy, względem województwa. Można zauważyć, że w Gminie, jak i w województwie liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców systematycznie wzrastała.

Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Rojewo oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

W 2022 roku na terenie gminy Rojewo funkcjonowały **2 placówki oświatowe** prowadzone przez Gminę:

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rojewie, w którego skład wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa w Rojewie wraz z Filiami w Ściborzu i Liszkowie,
 - Publiczne Samorządowe Przedszkole „Akademia Przedszkolaka” w Rojewie,
2. Szkoła Podstawowa im. Bł. ks. Mariana Skrzypczaka w Rojewicach.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Rojewo, powiatu inowrocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2022. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali niższe wyniki ze wszystkich przedmiotów w porównaniu do młodzieży z powiatu, jak i województwa. Największa dysproporcja między wynikiem egzaminu w Gminie, a wynikami na poziomie powiatu i województwa jest zauważalna w przypadku egzaminu z języka angielskiego. Szczegółowe dane przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku uczniów z terenu gminy Rojewo, powiatu inowrocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie Gminy prowadzona jest głównie przez **Samorządowy Zespół Oświaty i Kultury w Rojewie**. Zadania placówki obejmują następujące działania: pobudzanie, rozpowszechnianie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych oraz sportowych społeczności lokalnej ze szczególnym naciskiem na dzieci i młodzież, a także kultywowanie tradycji i kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze. SZOiK przy współpracy z Urzędem Gminy, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz sołectwami przygotowuje wydarzenia kulturalne na terenie gminy Rojewo. W ramach działalności Zespołu znajduje się także

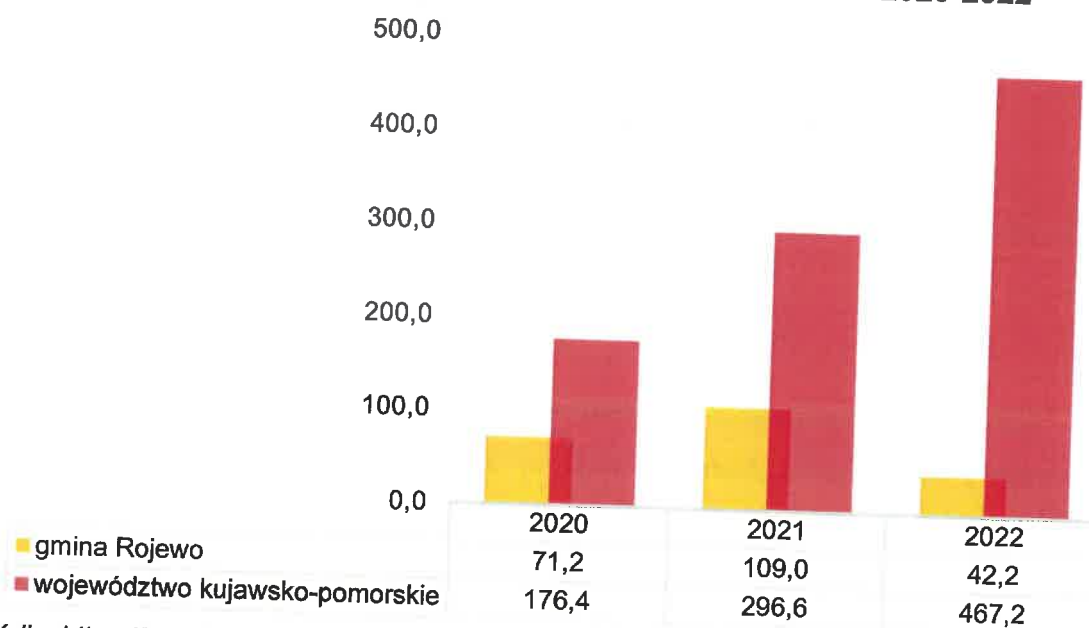
organizacja przedsięwzięć cyklicznych, jak i okolicznościowych, takich jak konkursy, turnieje, pikniki, koncerty itp. Ponadto SZOiK zajmuje się nie tylko działalnością kulturalną oraz promocją Gminy, ale również szeroko pojętą obsługą finansową szkół podstawowych.

Na terenie Gminy znajduje się także **Gminna Biblioteka Publiczna**, której działalność opiera się na gromadzeniu, opracowywaniu, przechowywaniu i ochronie materiałów bibliotecznych oraz obsłudze użytkowników Biblioteki poprzez udostępnianie zbiorów i prowadzenie działalności informacyjnej. W ramach GBP funkcjonują także jej **2 filie w Rojewicach** oraz w **Jezuickiej Strudze**.

W gminie Rojewo funkcjonują także **3 świetlice wiejskie**, posiadające swoje obiekty lokalowe w miejscowościach Liszkowo, Ściborze oraz Topola¹⁰.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że w 2022 roku liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Rojewo (42,2) była znacznie niższa od ich liczby na terenie całego województwa (467,2). W latach 2020-2022 zauważalne są wahania w tym zakresie na poziomie Gminy, natomiast w przypadku województwa, liczba uczestników imprez kulturalnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców stale rosła. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Rojewo oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2020-2022

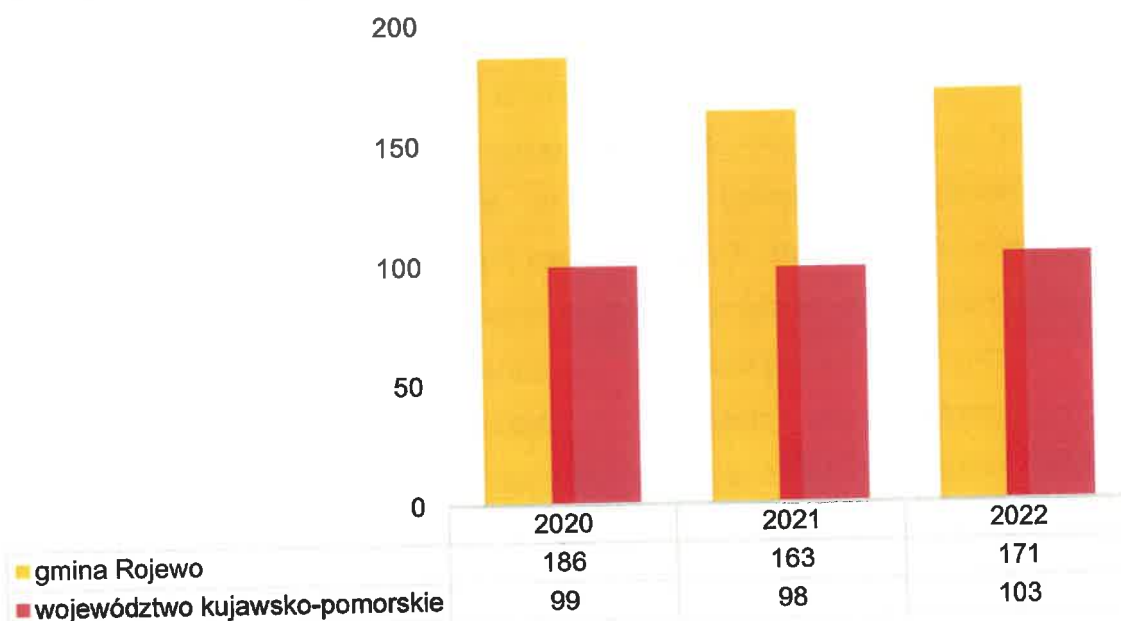
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

¹⁰ Raport o stanie Gminy Rojewo za 2022 rok

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Rojewo oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2020-2022. Na podstawie danych statystycznych widać, że na przestrzeni analizowanych lat wskaźnik ten przyjmuje w Gminie znacznie wyższą wartość od wskaźnika w całym województwie. W 2022 roku w Gminie było 171 czytelników na 1000 ludności, natomiast w całym województwie – 103. Jednocześnie zarówno w gminie Rojewo, jak i w całym województwie kujawsko-pomorskim zaobserwować można wahania poziomu czytelnictwa na przestrzeni lat 2020-2022.

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Rojewo oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Opieka zdrowotna

System opieki zdrowotnej w gminie Rojewo obejmuje **2 Ośrodki Zdrowia**. Z dostępnych danych GUS wynika, iż w gminie Rojewo w 2022 roku na 1 przychodnię przypadają 2 232,0 mieszkańców. Jest to wartość niższa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 2 665,3. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 6,8 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy, co jest wartością wyższą, a tym samym bardziej korzystną od tej dla całego powiatu inowrocławskiego (5,8).

Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Rojewo w porównaniu do powiatu inowrocławskiego w 2022 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie	57	2
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 665,3	2 232,0
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	5,8	6,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Rojewo o bezpieczeństwo i porządek dbają funkcjonariusze z **Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu**, wraz z dzielnicowym przydzielonym do Gminy. Policjanci poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują również działalność profilaktyczną na terenie Gminy.

Ochronę przeciwpożarową na terenie Gminy zapewniają **2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych** w Rojewie oraz w Rojewicach. W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, natomiast członkowie jednostek OSP biorą udział również w zabezpieczeniach różnego rodzaju imprez organizowanych na terenie Gminy.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokoić podstawowe potrzeby, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły

wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem¹¹.

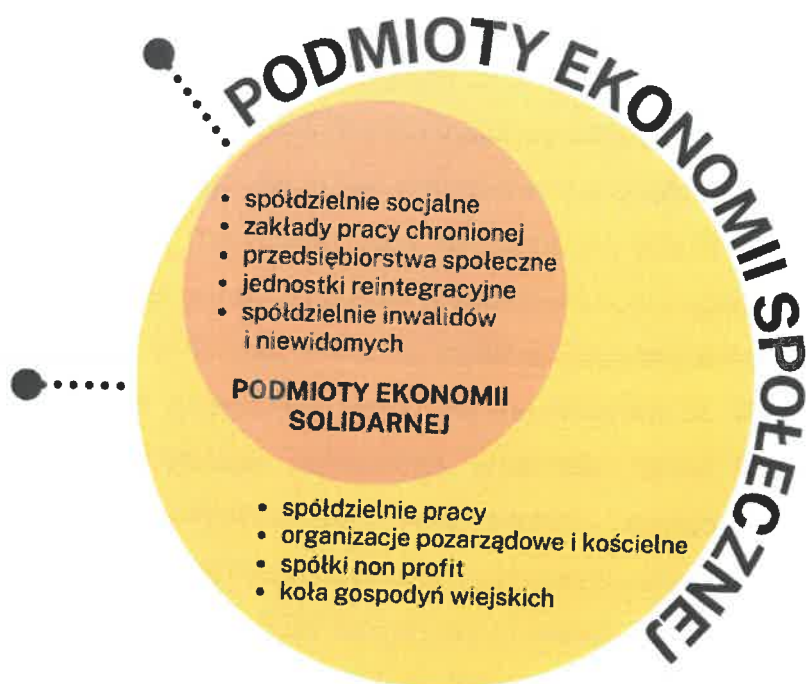
Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwi aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

¹¹ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecenie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

OBSZARY ROZWIJANIA WSPÓLPRACY MIĘDZY PODMIOTAMI EKONOMII SPOŁECZNEJ A SAMORZĄDAMI

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
polityki prorodzinnej	➤ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
wspierania rodziny	➤ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ➤ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
systemu pieczy zastępczej	➤ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
pomocy społecznej	➤ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
promocji i ochrony zdrowia	➤ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
wspierania osób z niepełnosprawnością	➤ działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
edukacji publicznej	➤ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
przeciwdziałania bezrobociu	➤ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
kultury	➤ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
kultury fizycznej i turystyki	➤ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej ➤ turystyki i krajoznawstwa
pobudzania aktywności obywatelskiej	➤ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ➤ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ➤ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ➤ upowszechniania i ochrony praw konsumentów
mieszkalnictwa	➤ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
ochrony środowiska	➤ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego

reintegracji zawodowej i społecznej

- działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości
- rewitalizacji
- działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3
- działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem różniącym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych różni się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na obszarze gminy Rojewo funkcjonują organizacje pozarządowe, w tym takie, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich m.in.:

- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Klub Seniora „Wrzos” w Rojewie,
- Ludowy Klub Sportowy „Znicz” w Rojewie,
- Stowarzyszenie „Gminna Rada Kobiet” w Rojewie,
- Stowarzyszenie Miłośników Kultury Kujawskiej „Sami swoi”,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Rojewo,
- Uczniowski Klub Sportowy „Sokolik” w Rojewie,
- 2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych¹².

Na terenie gminy Rojewo w 2022 roku zarejestrowanych było **320 podmiotów gospodarki narodowej**, w tym 13 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 4,1% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W latach 2020-2022 liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Rojewo utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 5. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Rojewo na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	316	323	320
stowarzyszenia i organizacje społeczne	13	13	13

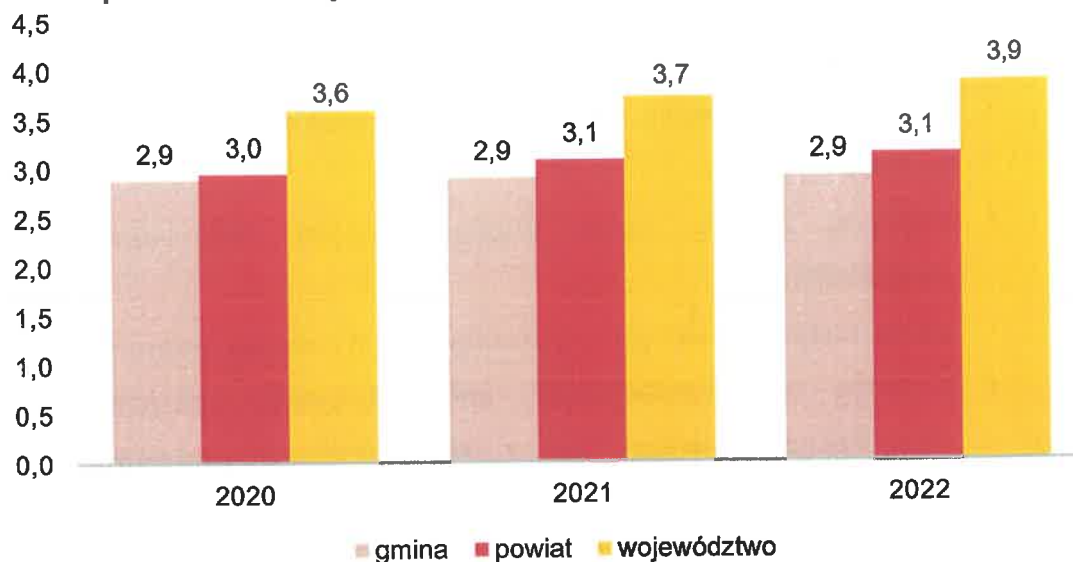
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Rojewo w latach 2020-2022 wyniósł 2,9. W odniesieniu do danych powiatowych oraz wojewódzkich, powyższy wskaźnik w Gminie na przestrzeni analizowanych lat przyjmował niższe wartości. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

¹² http://archiwum.bip.rojewo.pl/jednostki_podlegle/8/stowarzyszenia_i_zwiazki_czlonkowskie.html

Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w gminie Rojewo, powiecie inowrocławskim i województwie kujawsko-pomorskim na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (m.in. OPS, szkół). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Główne zasady współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami pożytku publicznego w 2024 roku określa *Program współpracy Gminy Rojewo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok*, który został przyjęty uchwałą nr LXI/377/2023 Rady gminy Rojewo w dniu 23 listopada 2023 r. Wyznacza on cele i formy współpracy, katalog zadań, przy których wykonywaniu powinna być realizowana współpraca pomiędzy gminą Rojewo, a organizacjami pozarządowymi, które działają na terenie Gminy.

Współpraca gminy Rojewo z organizacjami pozarządowymi obejmuje następujące cele szczegółowe:

- umacnianie lokalnych działań, stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu struktur i realizacji inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej,
- zwiększenie wpływu inicjatyw obywatelskich na kreowanie polityki społecznej gminy,
- poprawa jakości życia poprzez lepsze rozpoznawanie potrzeb mieszkańców,
- udział zainteresowanych organizacji przy tworzeniu programu współpracy,
- otwarcie na innowacyjność, konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom występowanie z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych, które obecnie prowadzone są przez gminę¹³.

Na terenie gminy Rojewo nie funkcjonują żadne przedsiębiorstwa społeczne.

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹⁴.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Rojewo jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznanych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

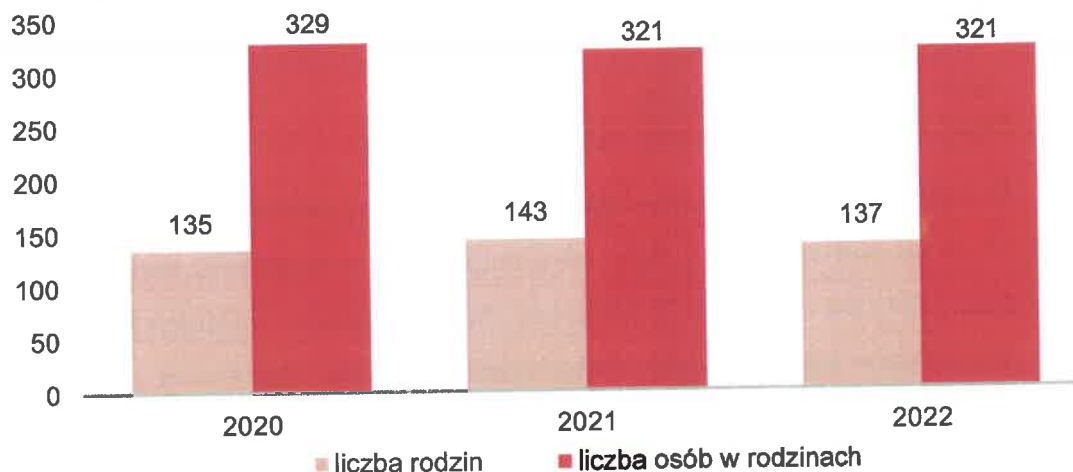
¹³ Program współpracy Gminy Rojewo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok,

¹⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Rojewo ulegała wahaniom. W 2022 roku pomocą tą objętych było 137 rodzin – to o 1,5% więcej niż w 2020 roku. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba osób w rodzinach korzystających z tego rodzaju pomocy uległa niewielkiemu spadkowi.

Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Rojewo w latach 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płci. Z danych tych wynika, iż w 2022 roku korzystających z tego typu pomocy było 28 osób w wieku przedprodukcyjnym, 108 osób w wieku produkcyjnym oraz 30 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest przewaga kobiet – korzystających z pomocy społecznej kobiet było 97, a mężczyzn – 69. Analizując dynamikę zmian, na przestrzeni lat 2020-2022, dostrzec można wahania liczby osób, korzystających z pomocy społecznej, w każdym przedziale wiekowym.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2020-2022

wiek	2020		2021		2022	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	36	18	19	9	28	11
produkcyjny	108	62	96	52	108	67
poprodukcyjny	29	20	28	18	30	19
ogółem	173	100	143	79	166	97

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

W 2022 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 20 mieszkańcom gminy Rojewo. W przypadku świadczenia niepieniężnego również skorzystało z niego 20 osób. Na przestrzeni lat 2020-2022 widoczny jest nieznaczny spadek w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne oraz wahania w przypadku świadczeń niepieniężnych. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
świadczenie pieniężne	21	20	20
świadczenie niepieniężne	36	19	20

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2021 i 2022 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom – w 2020 roku wyniosła 126, w 2021 roku – 149, natomiast w 2022 roku osiągnęła wartość 98¹⁵.

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Rojewo. Należą do nich:

- Urząd Gminy Rojewo,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- Samorządowy Zespół Oświaty i Kultury w Rojewie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rojewie wraz z 2 filiami,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

¹⁵ <https://bdl.stat.gov.pl/>

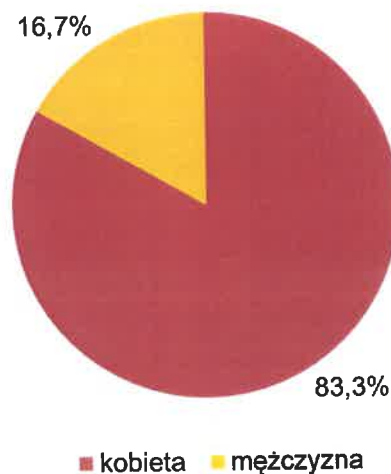
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Rojewo, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Rojewo wzięło udział 54 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 83,3% ogółu, zaś mężczyźni – 16,7%.

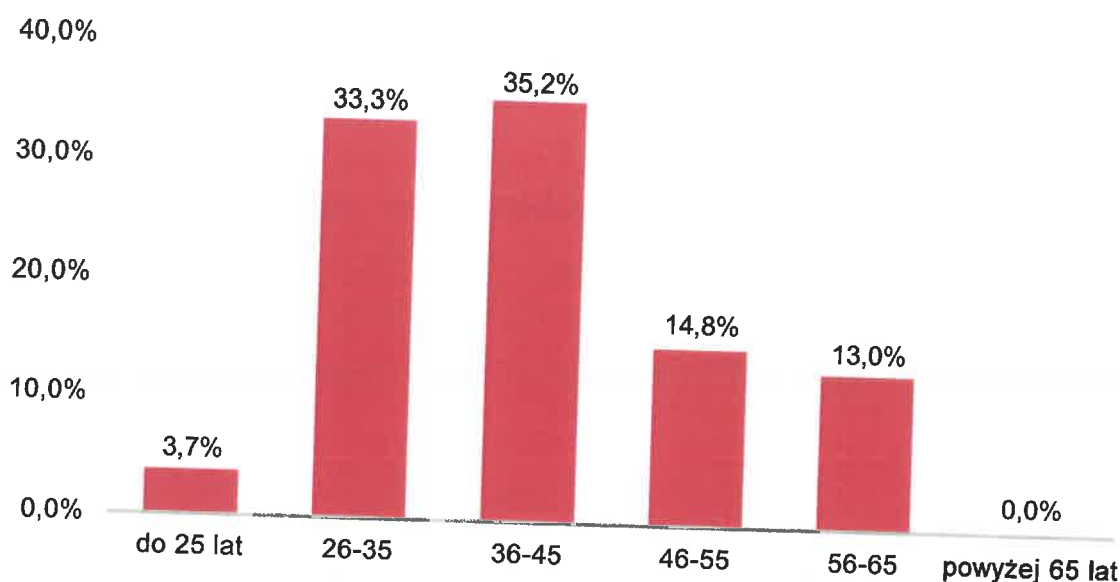
Wykres 9. Płeć: N=54

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (35,2%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat (33,3%), 46-55 lat (14,8%), 56-65 lat (13,0%), a także w wieku poniżej 25 lat (3,7%).

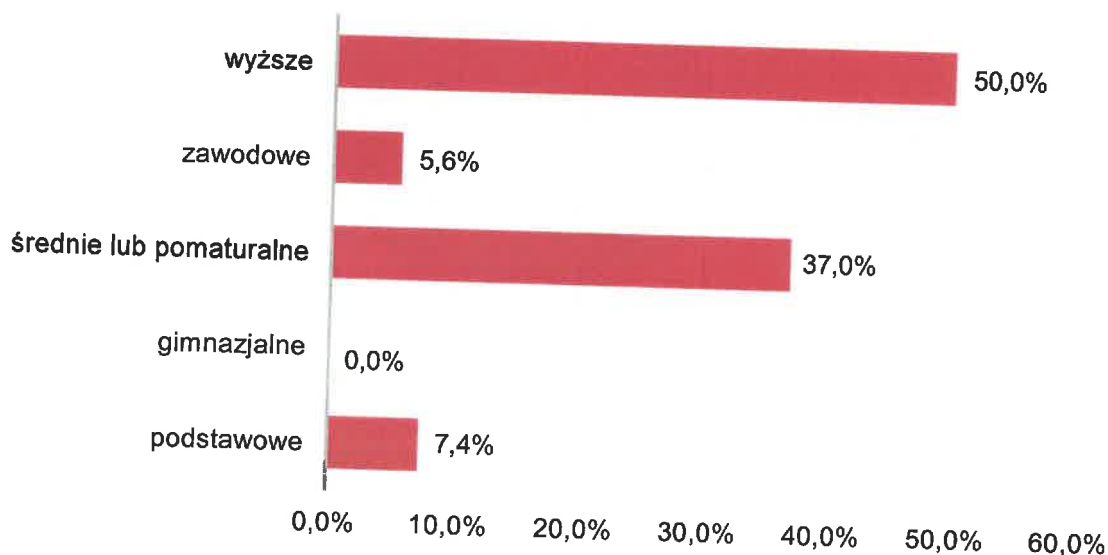

Wykres 11. Wiek: N=54

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (50,0%), następnie średnim lub pomaturalnym (37,0%), z kolei 7,4% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem podstawowym. Najmniejszy odsetek badanych stanowią badani z wykształceniem zawodowym (5,6%).

Wykres 12. Wykształcenie: N=54

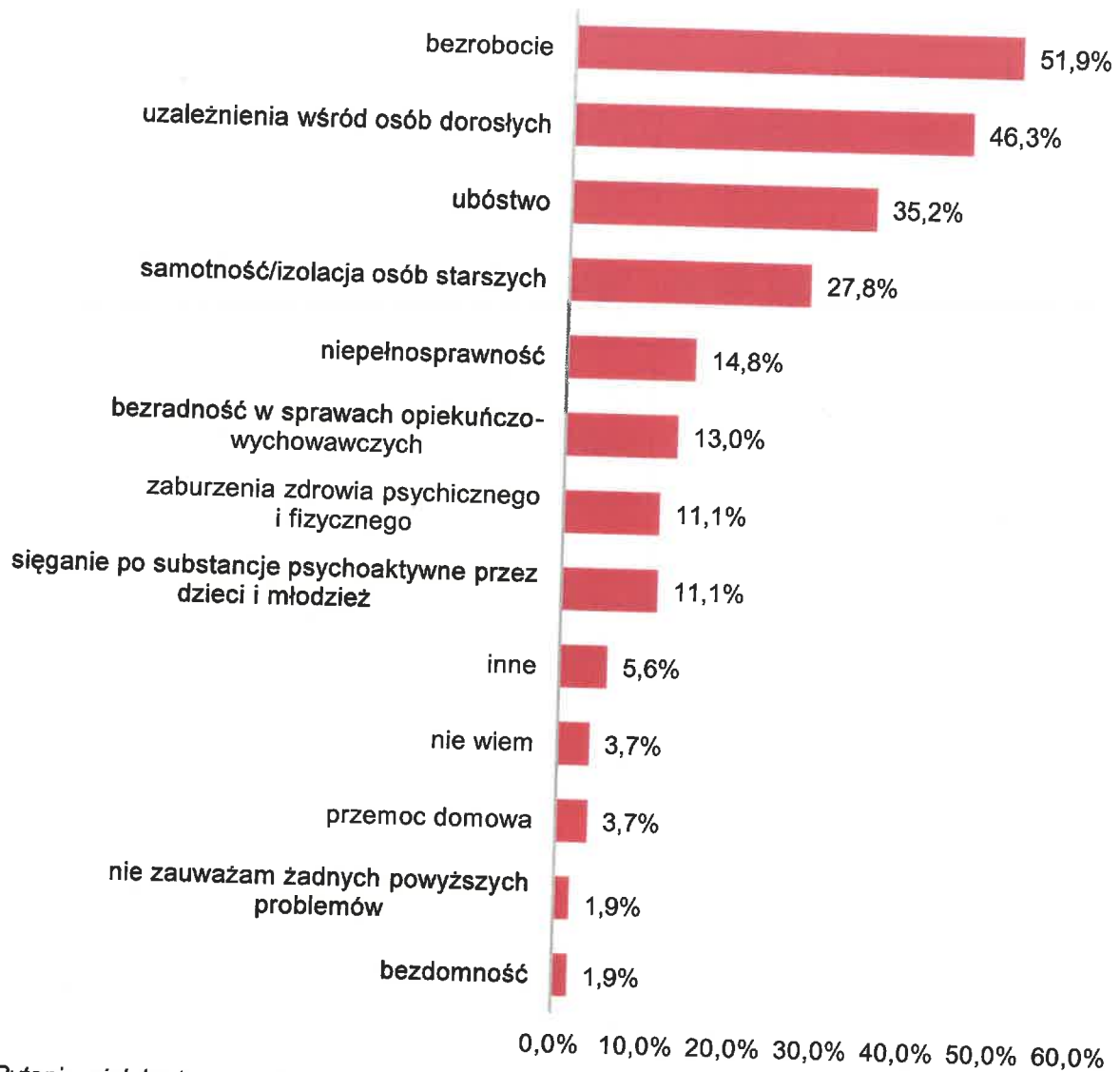

Problemy społeczne

Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Rojewo. Za najważniejsze problemy uznano bezrobocie (51,9%), uzależnienia wśród osób dorosłych (46,3%) oraz ubóstwo (35,2%). 27,8% badanych podało samotność/izolację osób starszych. Na niepełnosprawność jako jeden z najczęstszych problemów społecznych, jakie dotyczą mieszkańców Gminy, wskazało 14,8% ankietowanych. 13,0% podało bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, z kolei niewiele niższe odsetki – zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego oraz sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (po 11,1%). Najmniej badanych w tym kontekście podało przemoc domową (3,7%) oraz bezdomność (1,9%). Ponadto 5,6% respondentów wskazało na inne problemy, wymieniając wykluczenie komunikacyjne, 3,7% osób przyznało, że nie ma wiedzy na temat problemów występujących na terenie Gminy, a 1,9% nie zauważa żadnych problemów społecznych.

Wykres 25. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=54

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Rojewo. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami najczęściej mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej – 70,4% mieszkańców uważa, że problem w tym przypadku stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie. Na drugim miejscu znalazł się brak kwalifikacji zawodowych (42,6%), a na trzecim – brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (40,7%). Co czwarty ankietowany podał niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń

podnoszących kwalifikacje zawodowe (25,9%), a 18,5% – niewystracające wynagrodzenie (18,5%). 14,8% osób wskazało na inne trudności, wśród których wymieniono *złe warunki pracy, utrudniony dojazd do okolicznych firm oraz dostęp jedynie do pracy dorywczej, sezonowej*. Taki sam odsetek badanych podał ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (14,8%). Najmniej osób stwierdziło, że żadne z wymienionych problemów nie występują na terenie Gminy (1,9%).

Wykres 22. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne, szukające pracy na terenie Gminy? N=54

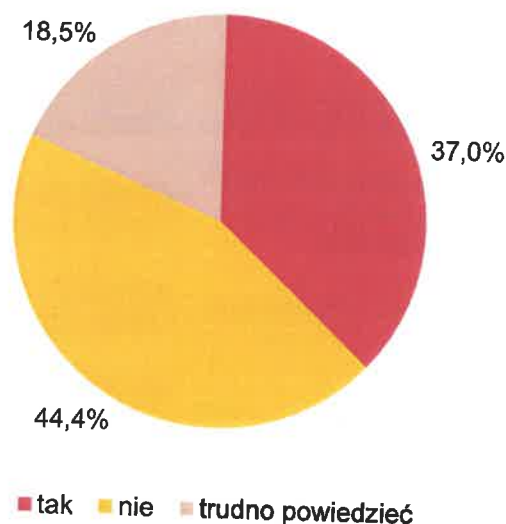
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 44,4% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 37,0% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich trudności, z kolei 18,5% respondentów miało trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

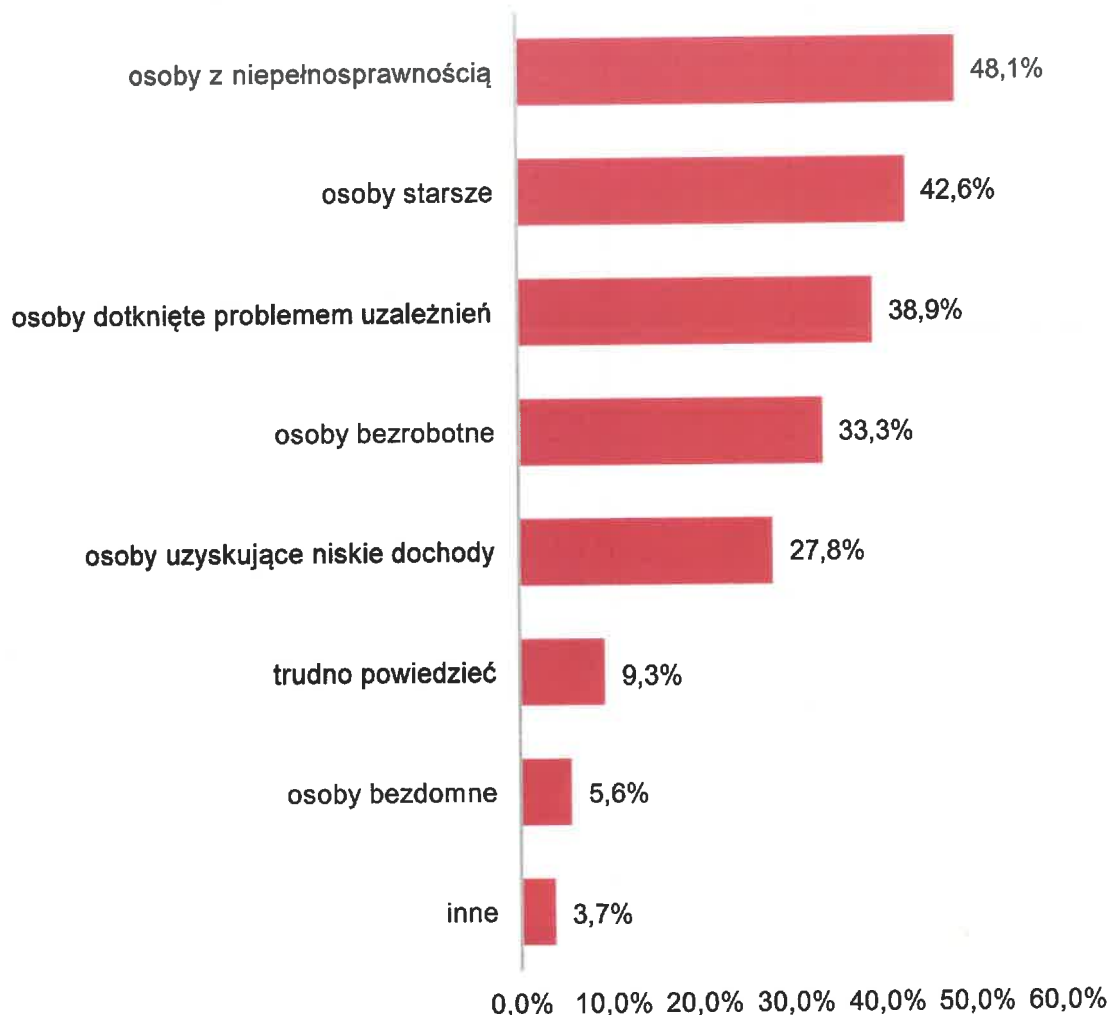
Wykres 28. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=54

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy osób są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby z niepełnosprawnością (48,1%), na drugim – osoby starsze (42,6%), z kolei na trzecim – osoby dotknięte problemem uzależnień (38,9%). Co trzeci badany stwierdził, że osoby bezrobotne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy (33,3%), a 27,8% ankietowanych podało osoby uzyskujące niskie dochody. 9,3% respondentów miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, 5,6% wybrało osoby bezdomne, a 3,7% wskazało inne odpowiedzi: *osoby bezrobotne, korzystające z opieki społecznej zamiast podjąć zatrudnienie, a także osoby starsze i jednocześnie samotne.*

Wykres 31. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=54

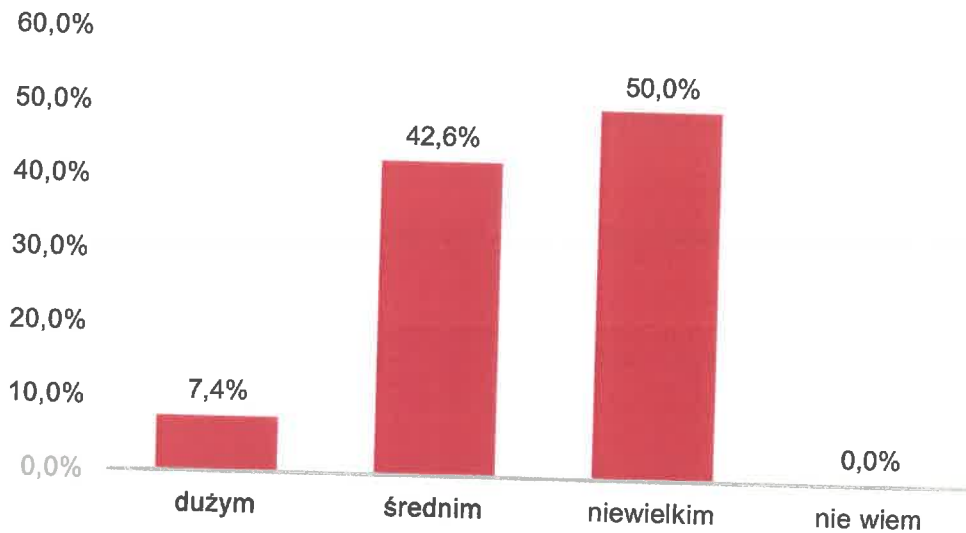
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób z niepełnosprawnościami. Połowa badanych uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu (50,0%), a 42,6% mieszkańców jest zdania, że jest przystosowana w stopniu średnim. Według 7,4% ankietowanych dużo miejsc w Gminie jest przystosowanych do osób z niepełnosprawnością.

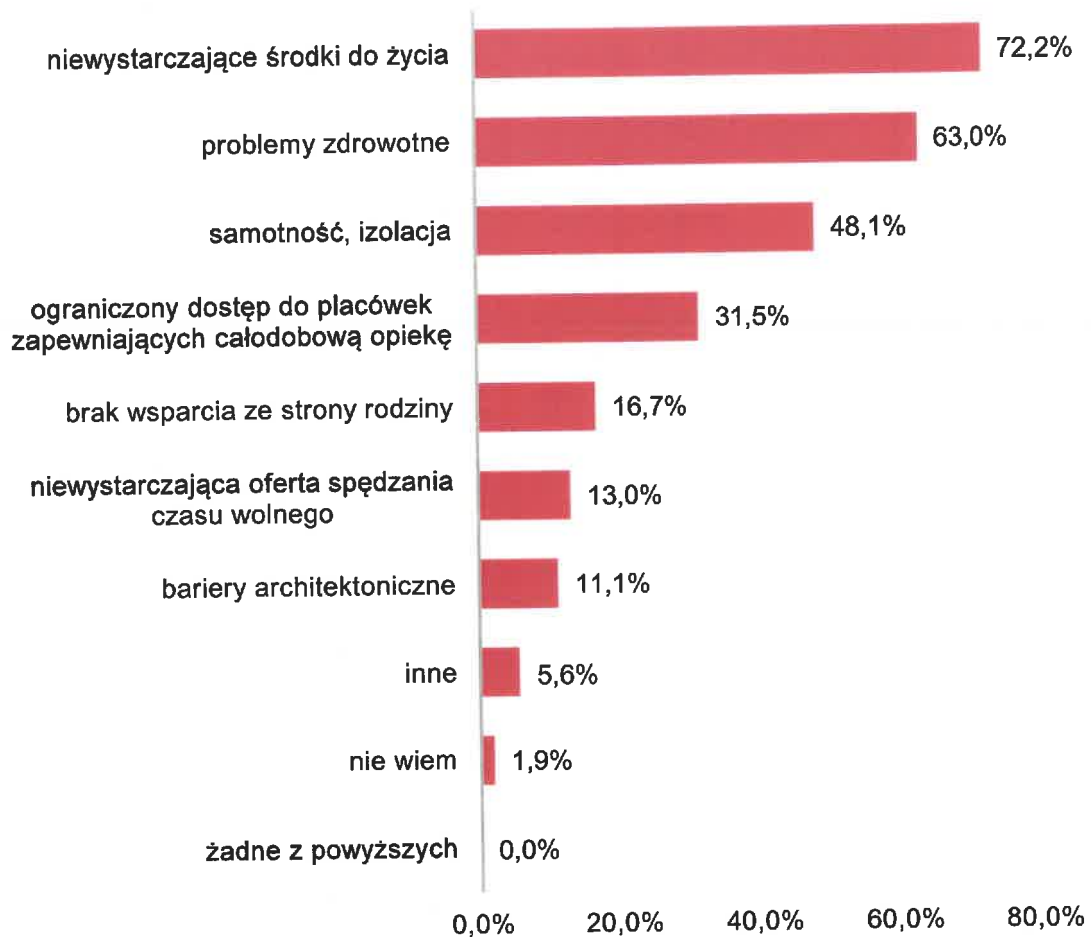
Wykres 32. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=54

Zdaniem większości badanych mieszkańców, najważniejszym problemem osób starszych na terenie Gminy są niewystarczające środki do życia (72,2%) oraz problemy zdrowotne (63,0%). 48,1% ankietowanych wskazało na samotność/izolację, natomiast 31,5% badanych podało ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. 16,7% osób stwierdziło, że jednym z najważniejszych problemów w tym zakresie jest brak wsparcia ze strony rodziny, 13,0% – niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego, a 11,1% – bariery architektoniczne. Wśród innych problemów badani podali *brak komunikacji publicznej, co generuje problemy w dostępie do lekarzy* (5,6%). Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 1,9% osób.

Wykres 34. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=54

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani odpowiedzieli także na pytanie, jakie ich zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy. Niemal połowa badanych wskazała w tym kontekście na niewystarczające środki do życia, a także bariery architektoniczne (po 44,4%). 38,9% wskazało na brak ofert pracy, a 37,0% - ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. Niemal co trzeci respondent wskazał samotność/izolację (31,5%), z kolei co czwarty – niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (24,1%). Brak wsparcia ze strony rodziny podało 16,7% badanych, a 5,6% osób podało inne powody, wśród których wymieniono *brak darmowej pomocy ze strony wykwalifikowanego personelu medycznego, utrudniony dostęp do specjalistów i rehabilitacji, a także zły stan dróg, który utrudnia dojazd do miejsc, takich jak sklep, ośrodek zdrowia itp.* (5,6%). 3,7% respondentów nie wie, jakie problemy mogą dotyczyć osoby z niepełnosprawnością na terenie Gminy.

Wykres 34. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=54

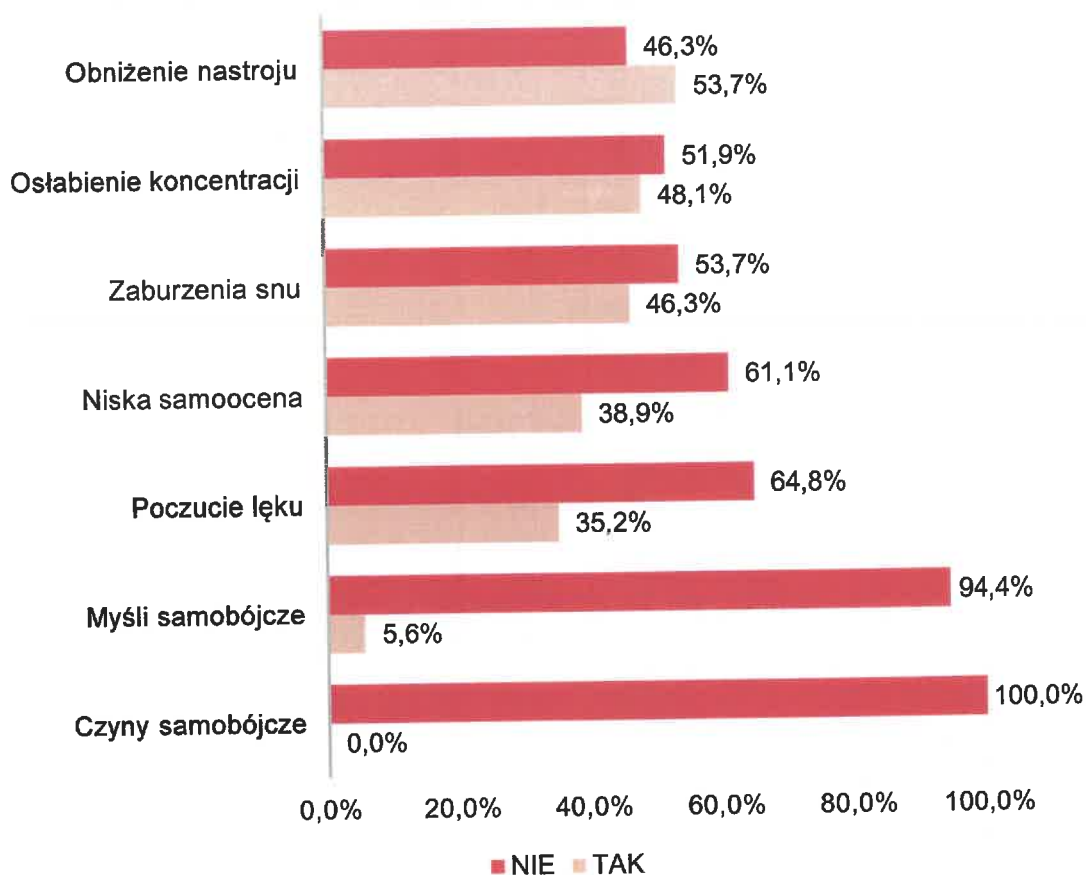
Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy gminy Rojewo mieli określić, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 53,7% doświadczyło obniżenia nastroju;
- 48,1% doznało osłabienia koncentracji;
- 46,3% doświadczyło zaburzeń snu;
- 38,9% miało niską samoocenę;
- 35,2% odczuwało lęk;
- 5,6% miało myśli samobójcze;
- Żaden ankietowany nie podejmował się czynów samobójczych.

Wykres 10. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=54

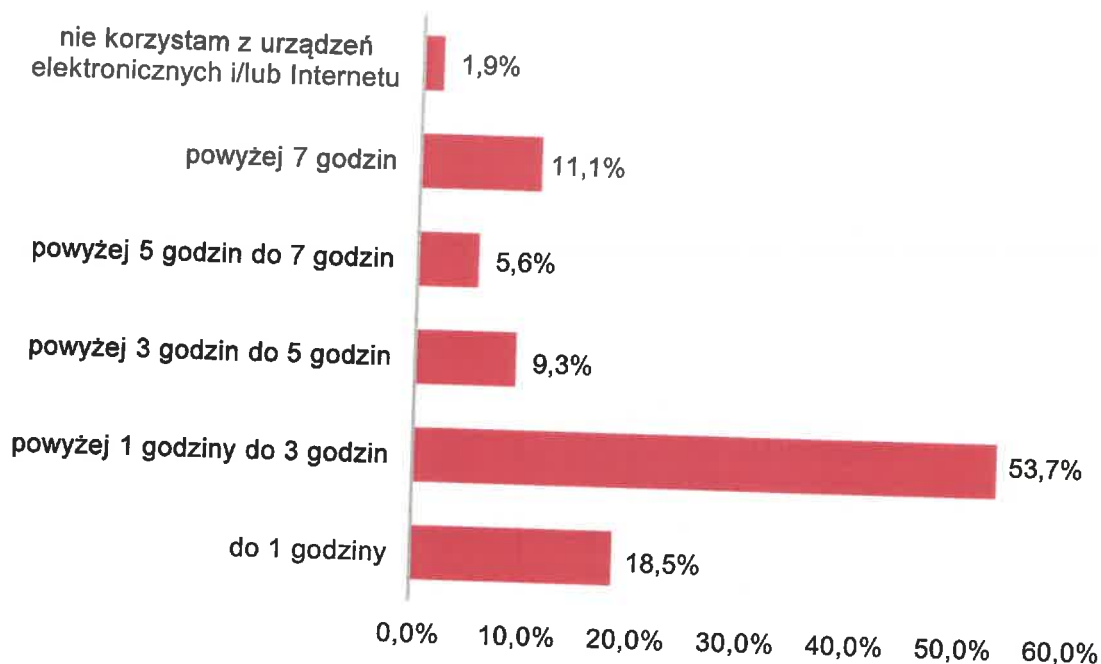

Korzystanie z urzędzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym ankietowani określili, ile godzin poświęcają na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i Internetu, w dniu w którym ich używają (nie wliczając godzin pracy). Odpowiedzi respondentów kształtują się następująco: 18,5% osób korzysta z tego typu urzędzeń do 1 godziny, natomiast ponad połowa robi to od 2-3 godzin (53,7%). 9,3% badanych wskazało na przedział czasowy od 3 do 5 godzin, z kolei 5,6% osób – od 5 do 7 godzin, a 11,1% przyznało, że korzysta z urzędzeń elektronicznych i Internetu powyżej 7 godzin w ciągu dnia, w którym ich używa. 1,9% osób nie korzysta z urzędzeń elektronicznych i Internetu.

Wykres 11. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=54

Następne pytanie dotyczyło kwestii kontrolowania czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych oraz Internetu. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, 23 respondentów odpowiedziało, że zdarza im się korzystać z takich urządzeń dłużej niż wstępnie zakładało (43,4%), z kolei 14 osób zaprzeczyło temu (26,4%). 11 badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie (20,8%), a 5 respondentów nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (9,4%).

Tabela 8. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=53

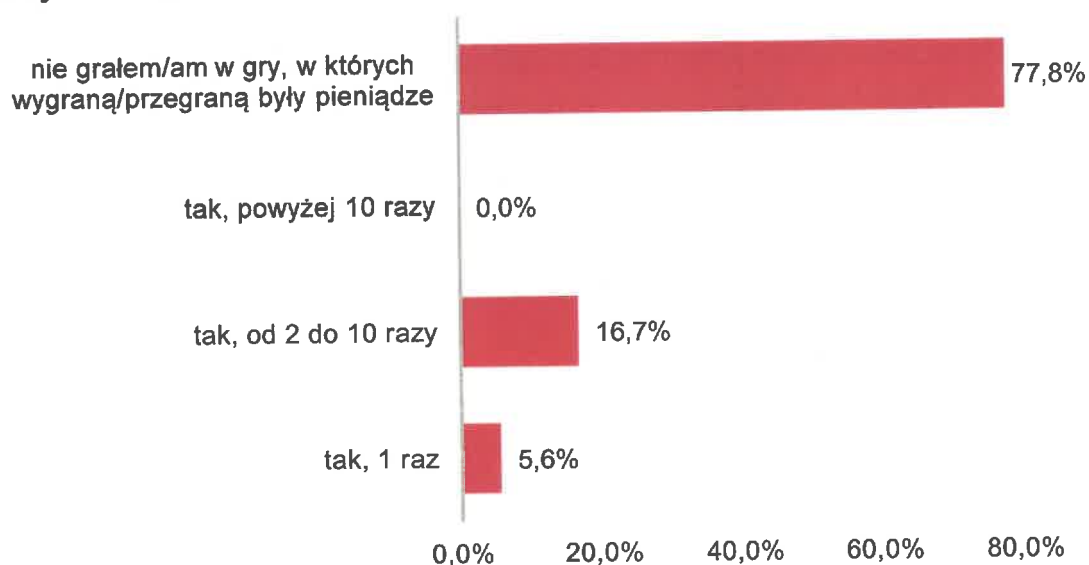
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	43,4%	23
nie	26,4%	14
trudno powiedzieć	20,8%	11
nie przewiduję określonego czasu	9,4%	5

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał odsetek 22,3% dorosłych respondentów, wśród których 5,6% osób grało w takie gry 1 raz, z kolei 16,7% przyznało się do grania w tego typu gry 2-10 razy.

Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=54

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 5 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (41,7%), z kolei 7 osób zaprzeczyło temu (58,3%).

Tabela 9. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	41,7%	5
nie	58,3%	7
trudno powiedzieć	0,0%	0

Inne uzależnienia behawioralne

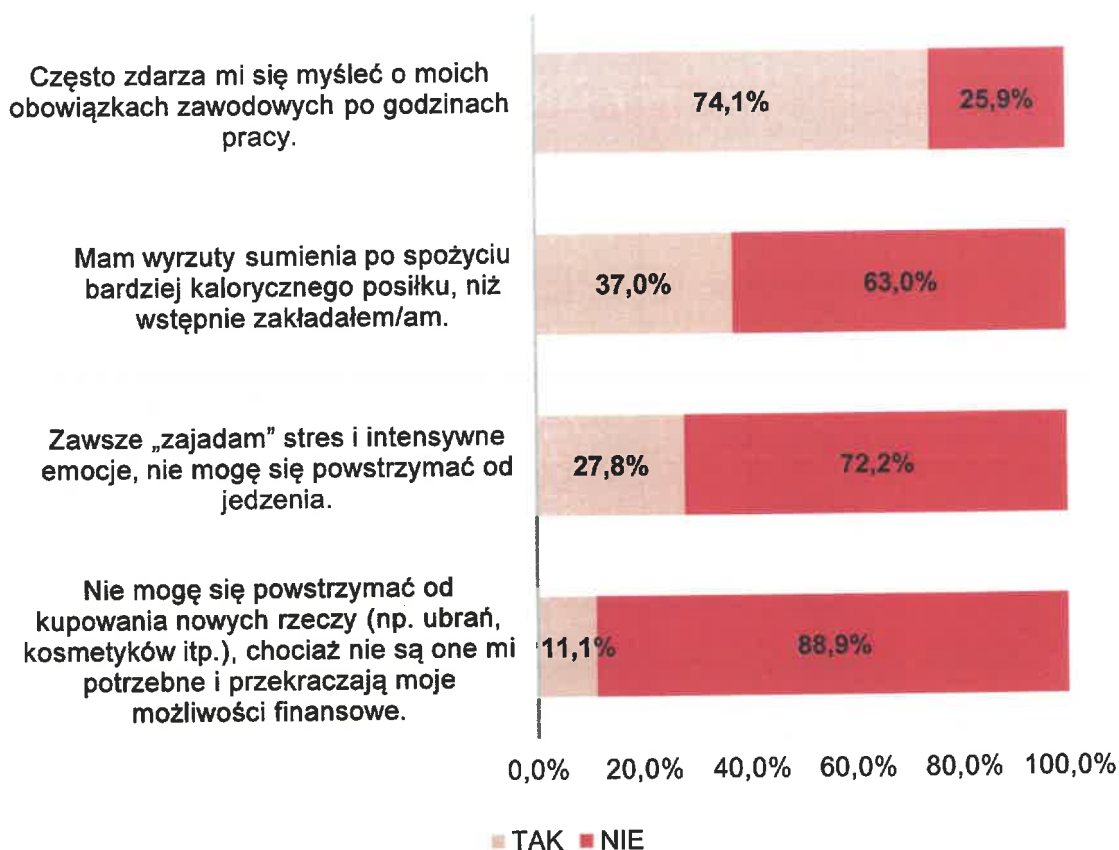
W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Rojewo, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego rodzaju problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie zakupów, pracy oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 11,1% badanych przyznało, iż nie może powstrzymać się od kupowania nowych rzeczy (np. ubrań, kosmetyków itp.) chociaż nie są one im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe, natomiast nie dokonuje zakupów ponad swoje możliwości finansowe 88,9% respondentów;
- 27,8% ankietowanych zawsze „zajada” stres i inne intensywne emocje, natomiast nie tłumi ich w taki sposób 72,2% osób.
- wśród badanych 37,0% ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali, z kolei 63,0% osób zaprzeczyło takim sytuacjom;
- 74,1% osób biorących udział w badaniu często zdarza się myśleć o obowiązkach zawodowych po godzinach pracy, natomiast 25,9% zaprzeczyło, jakoby miało z tym problem.

Wykres 13. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=54

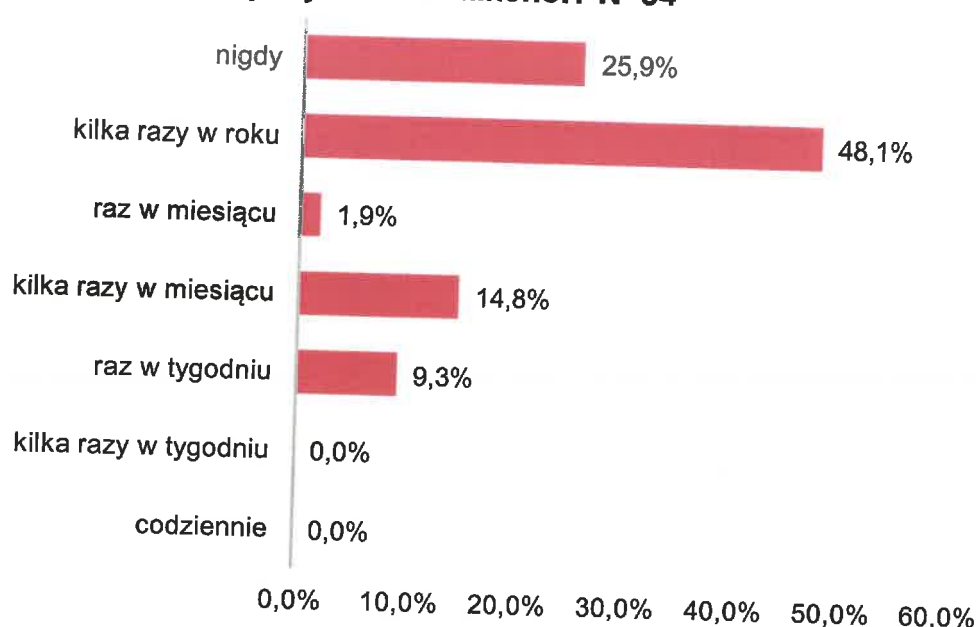

Problem alkoholowy

W następnym bloku tematycznym został poruszony problem alkoholowy. Pierwsze pytanie w tym obszarze, skierowane do dorosłych mieszkańców Gminy, dotyczyło częstotliwości spożywania alkoholu. Całkowitą abstynencją zadeklarował co czwarty ankietowany (25,9%), natomiast 48,1% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 1,9% badanych wskazało, że takie sytuacje mają miejsce raz w miesiącu, 14,8% – kilka razy w miesiącu, z kolei 9,3% sięga po alkohol raz w tygodniu.

Wykres 14. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=54

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. 1 respondent odpowiedział, że zdarzyło mu się to 1 raz (2,5%), natomiast 2 odpowiadających wskazało na 2-5 razy (5,0%). 37 osób podało, że nigdy nie straciło kontroli nad ilością spożywanego alkoholu (92,5%).

Tabela 10. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	2,5%	1
2-5 razy	5,0%	2
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	0,0%	0
ani razu	92,5%	37

Respondenci, którzy spożywają alkohol wskazali także, czy zdarzyło im się kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Niemal wszyscy ankietowani odpowiedzieli przecząco na to pytanie (39 osób, tj. 97,5%), natomiast 1 badany przyznał się do takiego zachowania (2,5%).

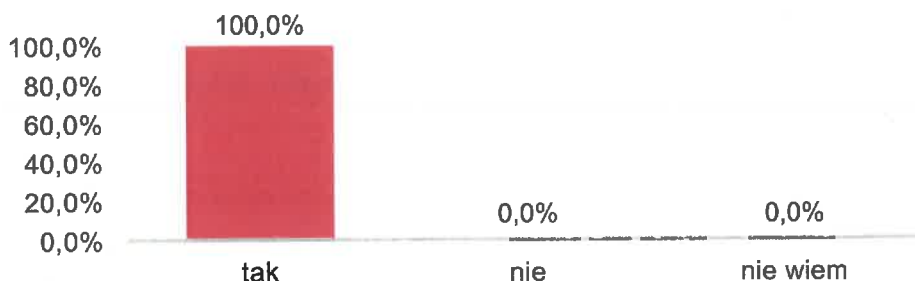
Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	97,5%	39
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	2,5%	1

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, wszyscy badani mieszkańcy są świadomi szkodliwości napojów alkoholowych w ciąży (100%).

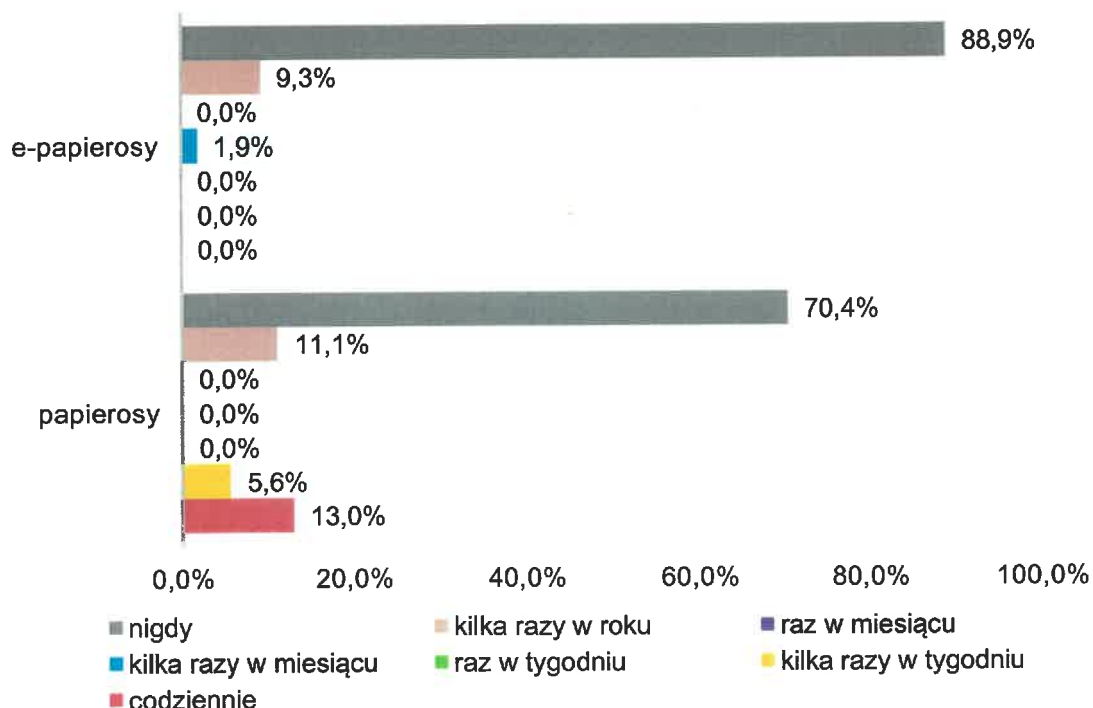
Wykres 15. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=54

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców gminy Rojewo. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 29,7% badanych mieszkańców, spośród których 13,0% osób pali codziennie, 5,6% robi to kilka razy w tygodniu, a 11,1% – kilka razy w roku. Po elektroniczne papierosy sięga 11,2% respondentów, przy czym 1,9% z nich robi to kilka razy w miesiącu, a 9,3% – kilka razy w roku.

Wykres 16. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=54

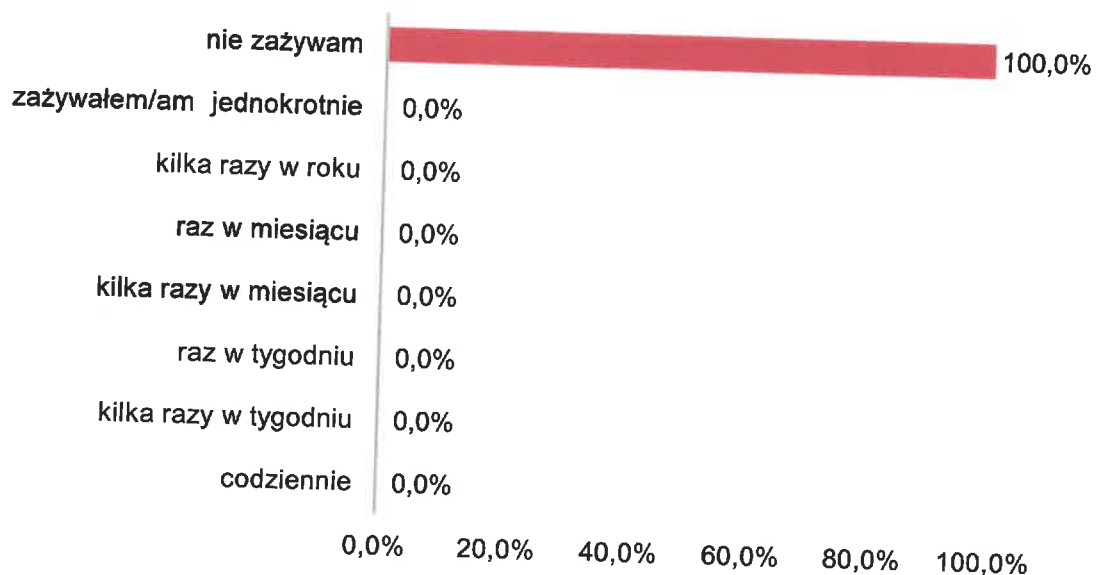

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechniania środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Rojewo. Jak wynika z analizy materiału badawczego, wszyscy badani mieszkańcy odpowiedzieli, że nie zażywają środków psychoaktywnych, tj. narkotyki, dopalacze, czy leki w celu odurzenia (100%).

Wykres 17. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=54

W kolejnym pytaniu dotyczącym substancji psychoaktywnych zapytano respondentów o znajomość osób, które nadużywają alkoholu, narkotyków lub w sposób nadmierny podejmują się pewnych czynności, co może świadczyć o uzależnieniu behawioralnym.

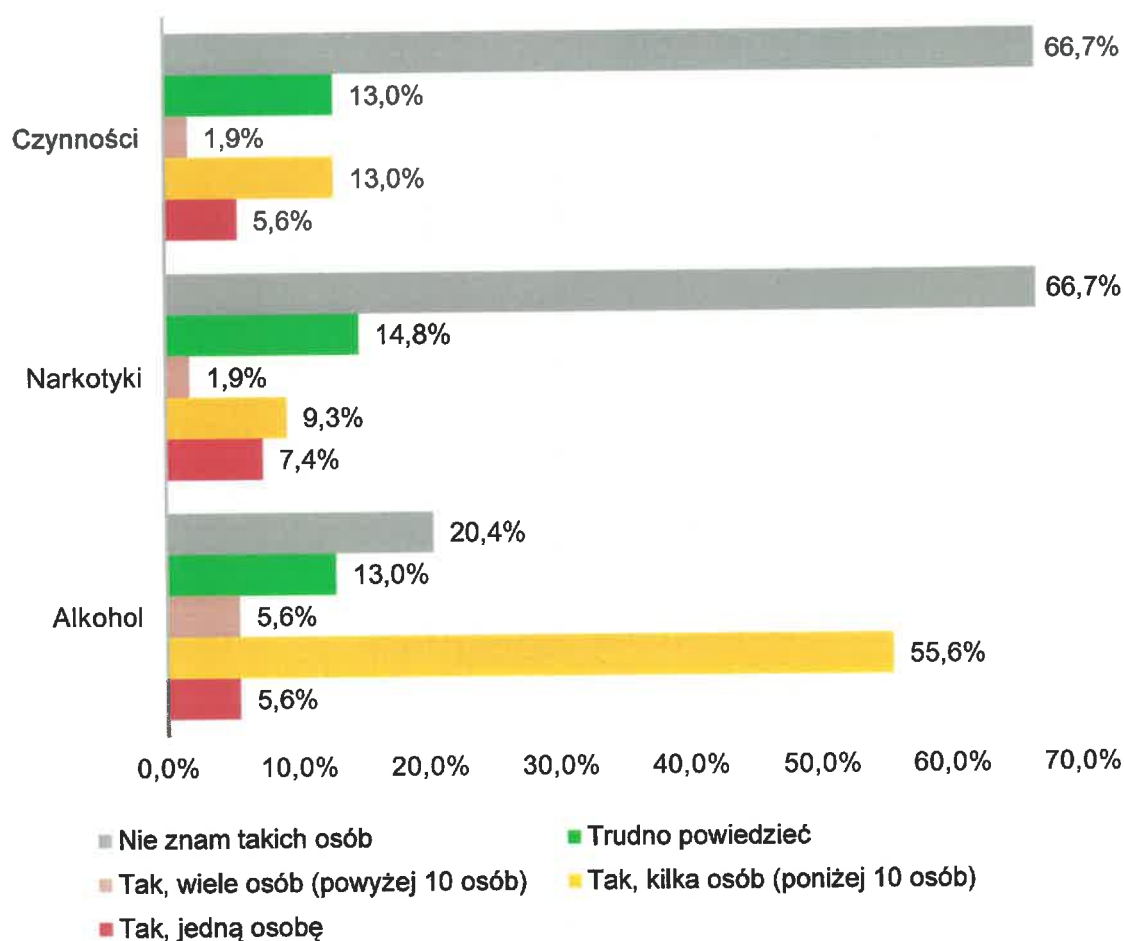
- znajomość osób nadużywających alkohol zadeklarowało łącznie 66,8% badanych, z czego po 5,6% z nich zna jedną taką osobę oraz wiele osób (powyżej 10 osób), a 55,6% - zadeklarowało znajomość kilku osób nadużywających alkohol (poniżej 10 osób).
- w sumie 18,6% mieszkańców zna osoby nadużywające narkotyków, przy czym 7,4% zna jedną taką osobę, 9,3% – kilka osób (do 10 osób), natomiast 1,9% badanych wskazało na znajomość wielu osób nadużywających narkotyków (powyżej 10 osób).

- 20,5% respondentów łącznie zna osoby, które w sposób zdecydowanie nadmierny podejmują się pewnych czynności. Wśród badanych, odsetek 5,6% zna jedną taką osobę, 13,0% – kilka osób (do 10 osób), z kolei 1,9% przyznaje, że zna wiele osób, które mogą być uwikłane w ten problem (powyżej 10 osób).

Szczegółowe informacje, dotyczące znajomości osób dotkniętych różnego rodzaju uzależnieniami, znajdują się w poniżej tabeli.

Tabela 12. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=54

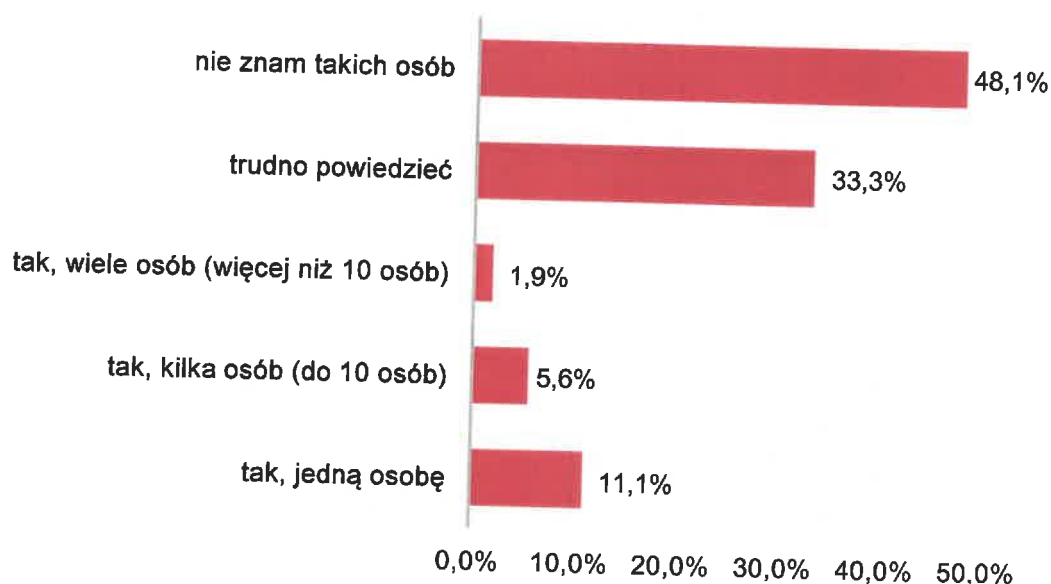
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem przemocy

W ostatniej części raportu z badań wśród dorosłych mieszkańców gminy Rojewo oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdził odsetek 18,6% ankietowanych, spośród których 11,1% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 5,6% badanych podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób), z kolei 1,9% – wiele osób (więcej niż 10). Należy zauważyć, iż co czwarty respondent nie jest pewien, czy zna taką osobę (33,3%), a jednoznacznie zaprzeczyło temu 48,1% badanych.

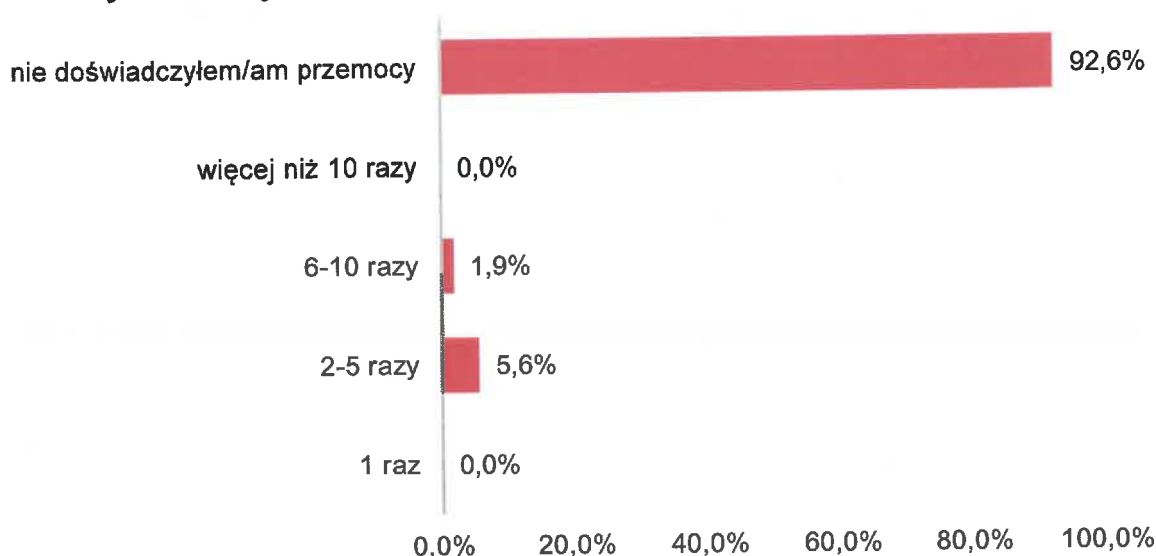
Wykres 18. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=54

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samego tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 7,5% badanych mieszkańców, spośród których 5,6% doświadczyło jej 2-5 razy, natomiast 1,9% wskazało na 6-10 razy.

Wykres 19. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=54

Respondenci, którzy potwierdzili, iż doświadczają przemocy, zostali poproszeni o wskazanie jej rodzaju. Z ich deklaracji wynika, że najczęściej doznawaną formą przemocy w Gminie jest przemoc psychiczna, którą podały 4 osoby (100,0%), 3 badanych wskazało na doświadczenie przemocy fizycznej (75,0%), z kolei 1 ankietowany na zaniedbanie (25,0%).

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0%	4
przemoc fizyczna	75,0%	3
zaniedbanie	25,0%	1
przemoc seksualna	0,0%	0
przemoc ekonomiczna	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że przemocy wobec 2 badanych, dopuszczali się ich mężowie/żony (50%). Wśród pozostałych odpowiedzi znaleźli się rodzice i partner/partnerka (po 1 osobie, tj. 25,0%).

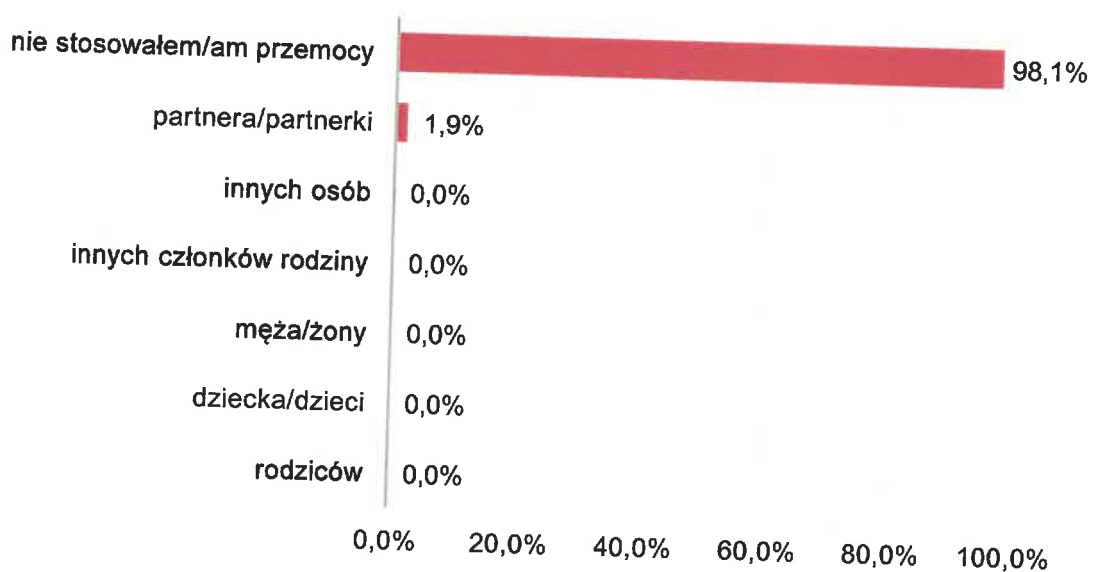
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/zona	50,0%	2
rodzice	25,0%	1
partner/partnerka	25,0%	1
inni członkowie rodziny	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu poruszono kwestię stosowania przemocy domowej przez respondentów. 1,9% ankietowanych przyznało, że dopuściło się takiego zachowania względem partnera/partnerki.

Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=54

Ważnym aspektem badania, dotyczącego problemów społecznych w gminie Rojewo była również opinia jej mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci, jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można zauważyć, iż 38,9% badanych uważa, że kary fizyczne zasadniczo nie powinny być stosowane, ale są sytuacje, kiedy są one konieczne, z kolei 37,0% osób uważa, że kary fizyczne nigdy nie powinny być stosowane (37,0%). 24,1% ankietowanym trudno było określić jednoznaczne stanowisko w tej sprawie.

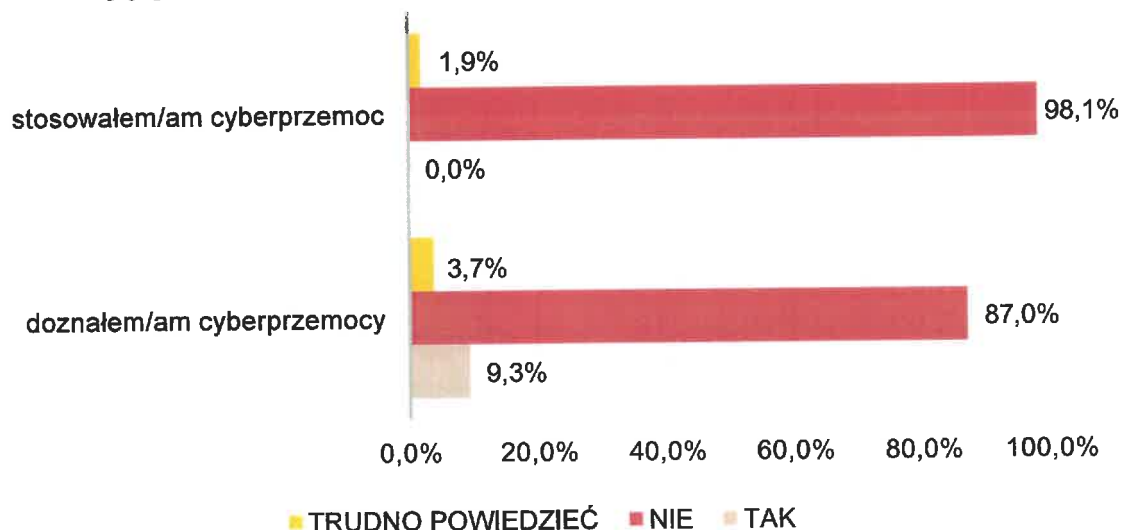

Wykres 21. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=54

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że 9,3% badanych doznało przemocy w Internecie, a 3,7% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy nie przyznał się żaden ankietowany, natomiast 1,9% osób zaznaczyło w tym kontekście odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=54

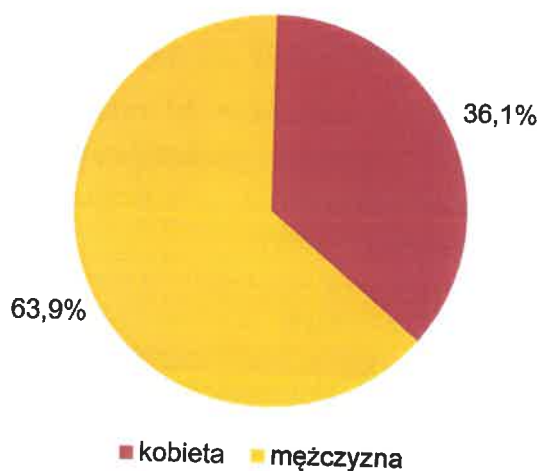
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie oceny młodych mieszkańców na temat swojego zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

Uczniowie z gminy Rojewo wypełnili 83 kwestionariusze ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne przewagę mieli chłopcy. Stanowili oni 63,9% ogółu, zaś dziewczynki wypełniły 36,1% kwestionariuszy.

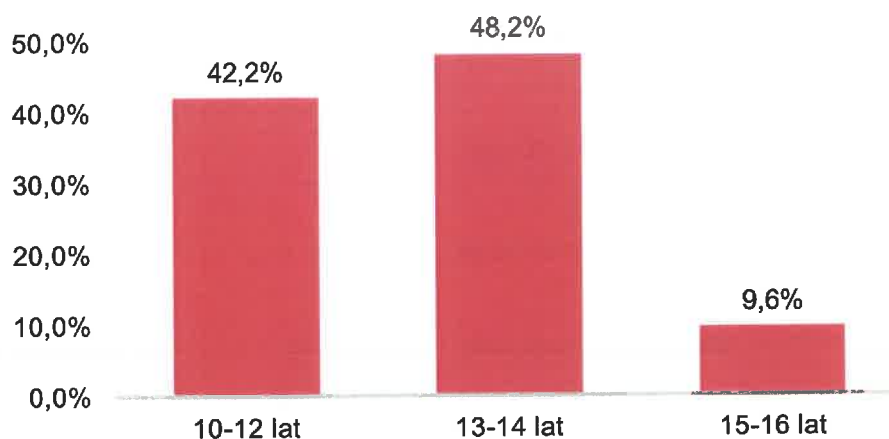
Wykres 23. Płeć: N=83

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, większość kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 13-14 lat (48,2%), następnie uczniowie w wieku 10-12 lat (42,2%), z kolei pozostali ankietowani mieścili się w przedziale wiekowym 15-16 lat (9,6%).

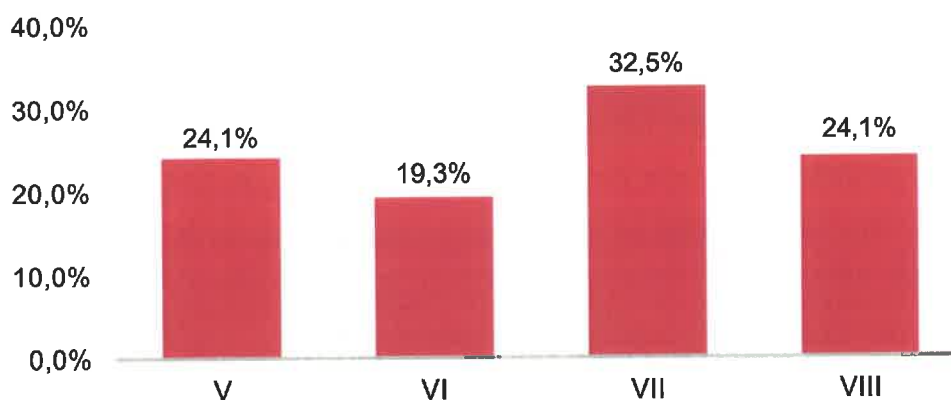

Wykres 39. Wiek: N=83

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 32,5% uczniów biorących udział w badaniu uczęszcza do VII klasy szkoły podstawowej, po 24,1% badanych – do klasy V oraz VIII, z kolei 19,3% stanowili uczniowie klasy VI.

Wykres 40. Klasa: N=83

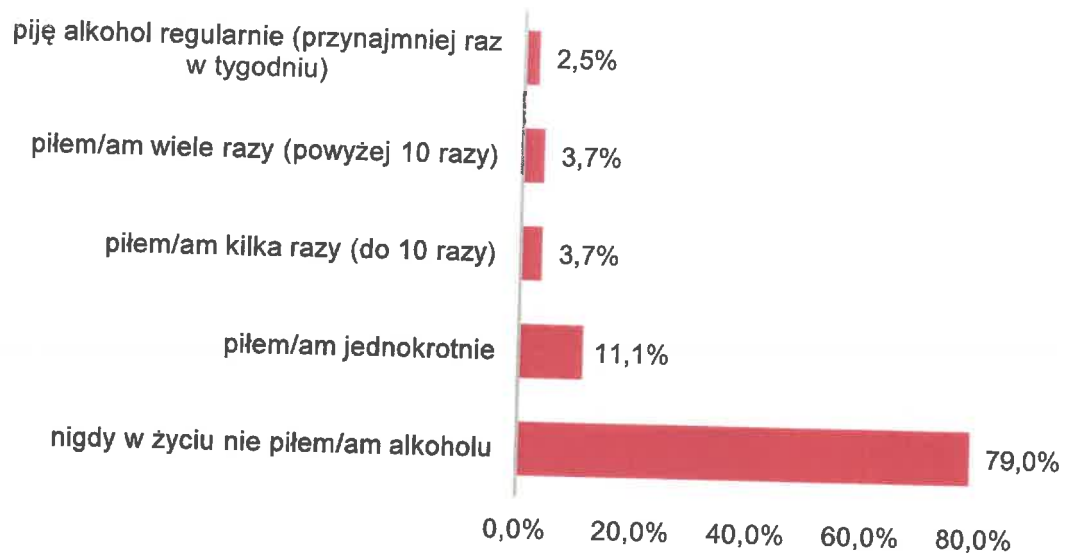

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych w Diagnostyce obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Rojewo. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety, dotyczących tego obszaru tematycznego, odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 21,0% respondentów, wśród których 11,1% spożyło go jednokrotnie, po 3,7% badanych stwierdziło, iż piło alkohol kilka razy (do 10 razy) oraz wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 2,5% respondentów zadeklarowało regularne (przynajmniej raz w tygodniu) picie alkoholu.

Wykres 24. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=83

Kolejne pytanie zadane uczniom uczęszczającym do szkół znajdujących się w Gminie miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem w tym czasie miało 6 uczniów będących po inicjacji alkoholowej, którzy w większości spożyli tego typu napoje 1-2 razy (4 osoby, tj. 23,5%), a także po 1 badany wskazało na picie alkoholu w podanym okresie 3-4 razy oraz 5-7 razy (po 5,9%).

Tabela 15. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=17

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	64,7%	11
1 – 2 razy	23,5%	4
3 – 4 razy	5,9%	1
5 – 7 razy	5,9%	1
więcej niż 7 razy	0,0%	0

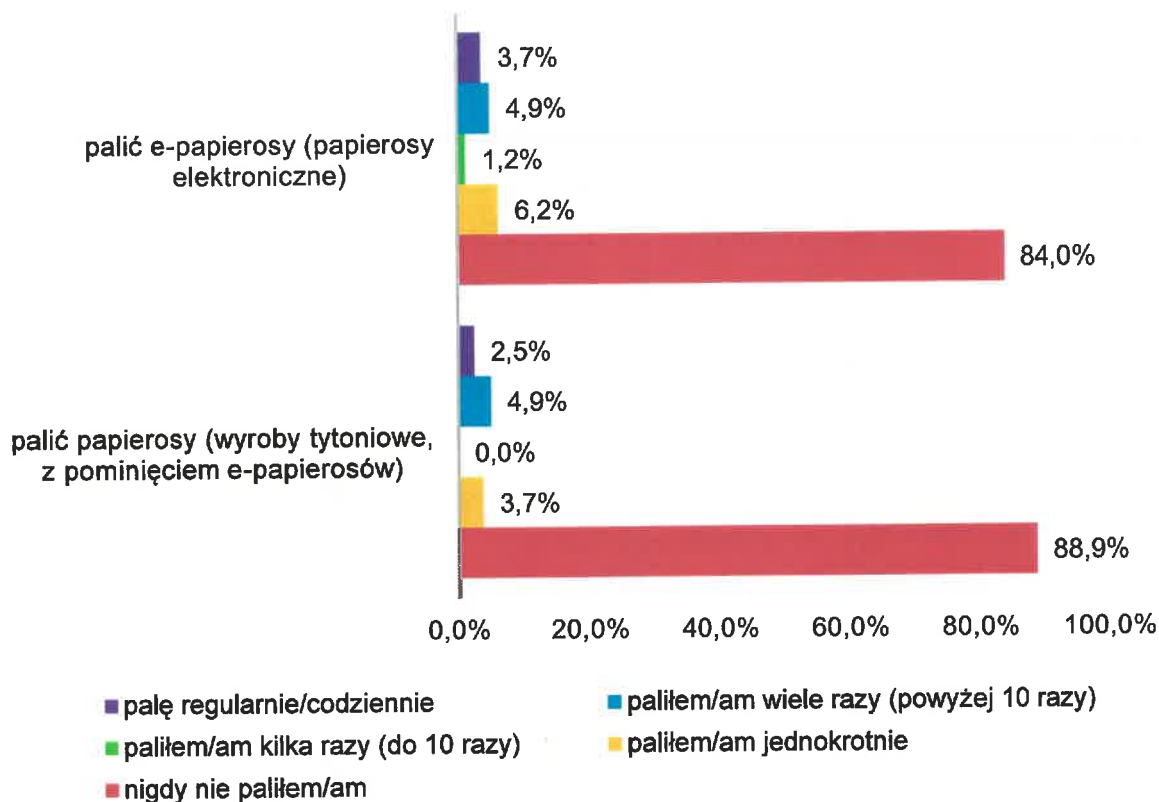
Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Rojewo podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po papierosy elektroniczne oraz papierosy tradycyjne. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 11,1% ankietowanych, wśród których 3,7% paliło je jednokrotnie, 4,9% sięgnęło po nie wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast 2,5% odpowiedzi padło na regularne/codziennie palenie wyrobów

tytoniowych. Papierosów elektronicznych używało 16,0% respondentów, przy czym 6,2% uczniów przyznało się do jednokrotnego użycia e-papierosów, 1,2% wskazało na sięganie po nie kilka razy (do 10 razy), 4,9% podało, że robiło to wiele razy (powyżej 10 razy), a 3,7% – regularnie/codziennie.

Wykres 25. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=83

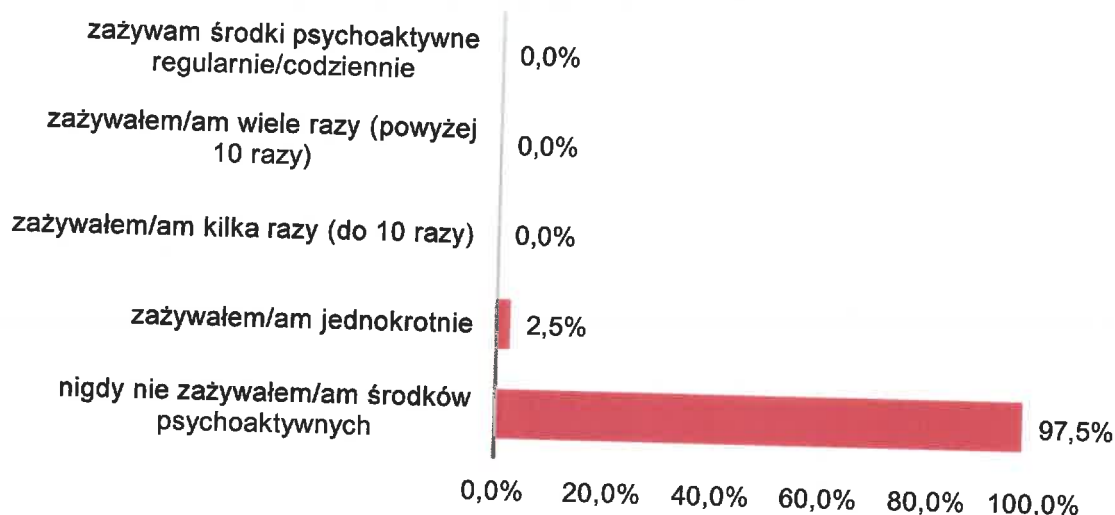

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych w Diagnostyce obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi 2,5% uczniów zażywało środki psychoaktywne jednokrotnie.

Wykres 26. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=83

W kolejnym pytaniu 2 uczniów, którzy zadeklarowali zażywanie substancji psychoaktywnych, określiło jakiego rodzaju to były środki. Ankietowani wskazali na marihuanę, amfetaminę, dopalacze oraz leki w celu odurzenia (po 1 osobie, tj. 50%).

Tabela 16. Jakie były to substancje? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	50,0%	1
amfetamina	50,0%	1
dopalacze	50,0%	1
leki w celu odurzenia	50,0%	1
mefedron	0,0%	0
inne	0,0%	0

Respondenci zażywający substancje psychoaktywne odpowiedzieli również na pytanie, jak często w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem zdarzyło im się sięgać po tego typu środki. 1 osoba zadeklarowała, że nie zażywała takich środków w określonym w pytaniu czasie (100%), natomiast 1 badany ominął to pytanie nie odpowiadając na nie.

Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=1

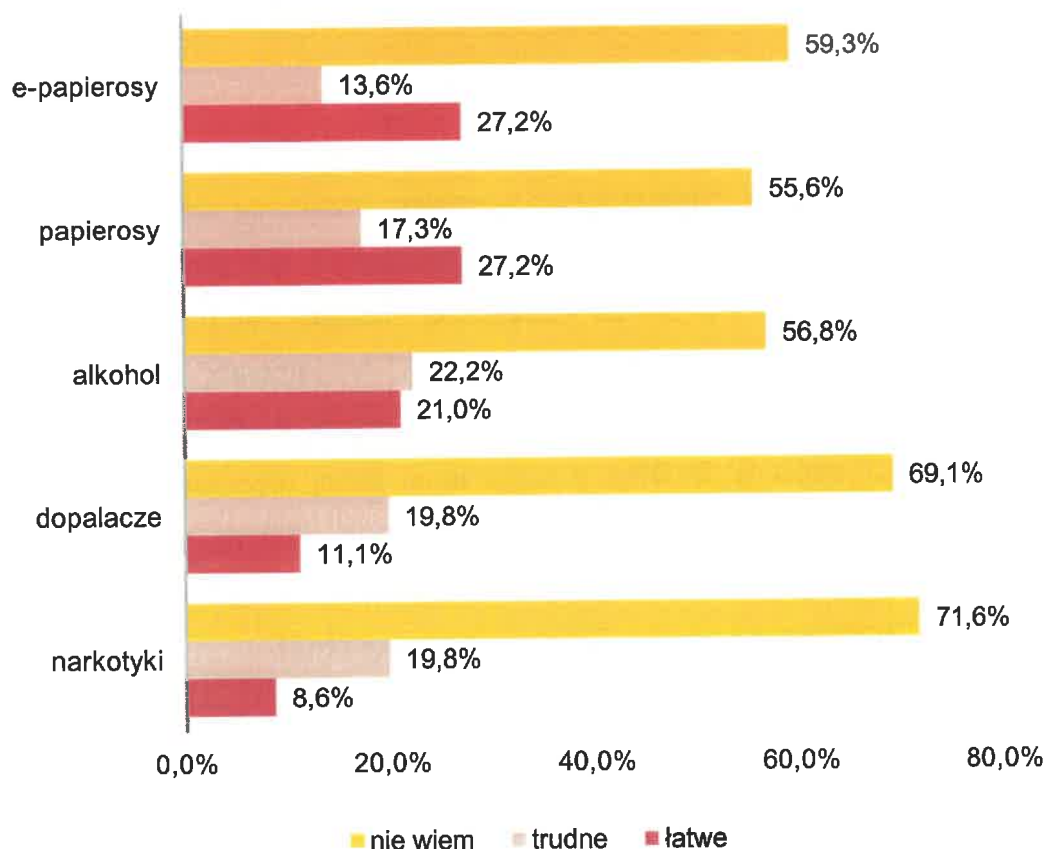
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	100,0%	1
1 – 2 razy	0,0%	0
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	0,0%	0

W następnym części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi alkohol oraz papierosy tradycyjne i elektroniczne charakteryzują się w Gminie względnie znaczną dostępnością, natomiast w przypadku narkotyków i dopalaczy, według wskazań respondentów jest ona niższa. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 8,6% ankietowanych, a trudne dla 19,8%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 11,1% uczniów, a trudne dla 19,8%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 21,0% badanych, a trudny dla 22,2%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 27,2% respondentów oraz trudne dla 17,3%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 27,2% młodych mieszkańców, a trudne dla 13,6%.

Wykres 27. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=83

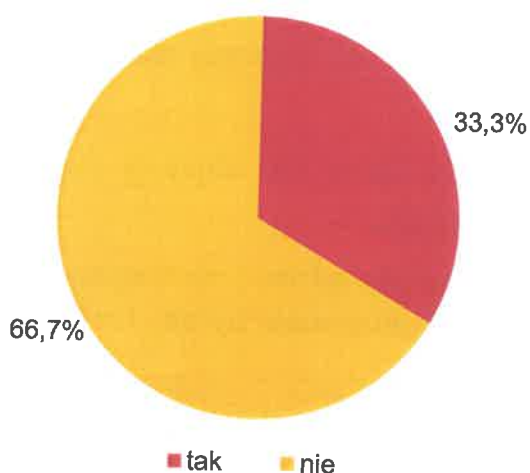

Problem przemocy

W kolejnej części raportu oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Rogów. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że co trzeci młody mieszkaniec Gminy doświadczył przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie (33,3%).

Wykres 28. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=83

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły (15 osób, tj. 55,6%). Ankietowani przyznali również, że przemoc wobec nich stosowało rodzeństwo (11 osób, tj. 40,7%), koledzy/koleżanki spoza szkoły (7 osób, tj. 25,9%), a także inne, bliżej nieokreślone osoby (6 osób, tj. 22,2%). 4 badanych wskazało na doświadczenie przemocy ze strony rodziców (14,8%).

Tabela 18. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=27

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	55,6%	15
rodzeństwo	40,7%	11
koledzy/koleżanki spoza szkoły	25,9%	7
inne osoby	22,2%	6
rodzice	14,8%	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie formy zachowań przemocowych jakich doznawali. Najpowszechniejsza wśród uczniów w Gminie jest przemoc psychiczna (15 osób, tj. 62,5%), natomiast 9 badanych wskazało na przemoc fizyczną (37,5%). Wśród form przemocy, jakich doświadczają badani znalazła się również przemoc seksualna (3 osoby, tj. 12,5%) oraz zaniedbanie (2 osoby, tj. 8,3%). 3 badanych pominęło to pytanie, nie udzielając na nie odpowiedzi.

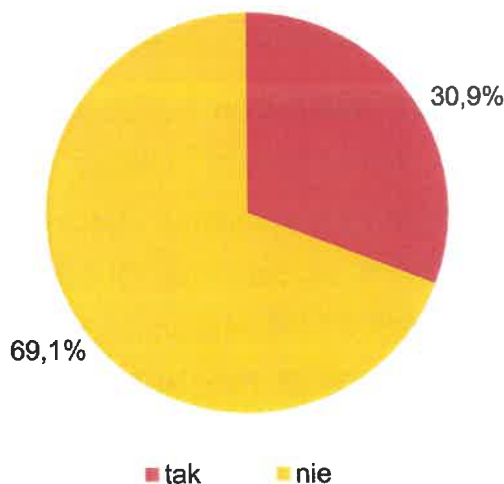
Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=24

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	62,5%	15
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	37,5%	9
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	12,5%	3
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	8,3%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 30,9% uczniów, czyli niższy odsetek niż w przypadku doświadczania przemocy, a różnica wynosi 2,4 pp.

Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=83

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że przemoc fizyczną zastosowało 17 uczniów (73,9%), do stosowania przemocy psychicznej przyznało się 8 badanych (34,8%), natomiast przemocy seksualnej dopuścił się 1 respondent (4,3%). Wśród badanych 2 osoby pominęły to pytanie.

Tabela 20. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=23

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	73,9%	17
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	34,8%	8
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	4,3%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Większość ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec uczniów ze swojej szkoły – 15 osób, tj. 62,5%. Odpowiedzi 7 respondentów padły na rodzeństwo (29,2%), natomiast po 4 ankietowanych podało kolegów/koleżanki spoza szkoły oraz inne, bliżej nieokreślone osoby (po 16,7%). 1 respondent nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 21. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=24

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	62,5%	15
rodzeństwa	29,2%	7
kolegów/koleżanek spoza szkoły	16,7%	4
innych osób	16,7%	4

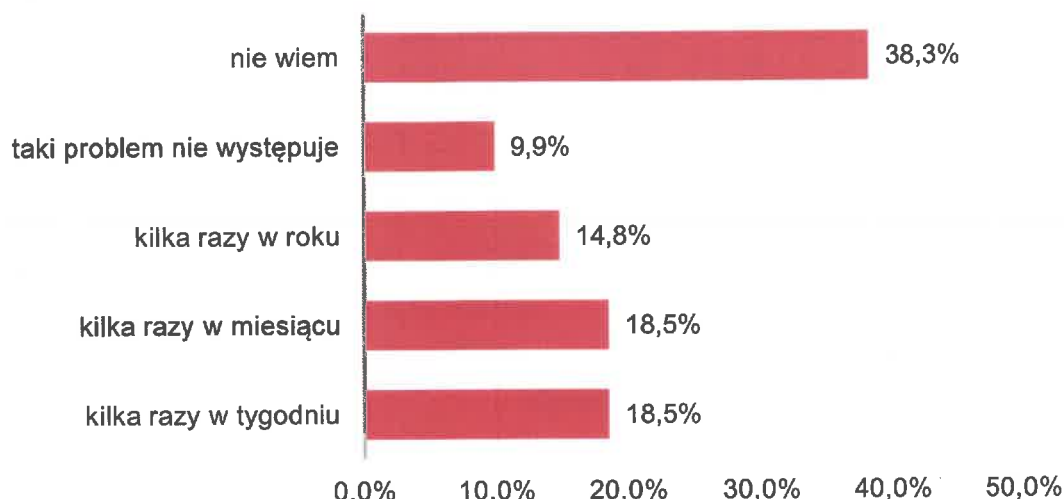
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Zdaniem 9,9% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził natomiast odsetek 51,8% respondentów, w tym po 18,5% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu, a zdaniem 14,8% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi kilka razy w roku.

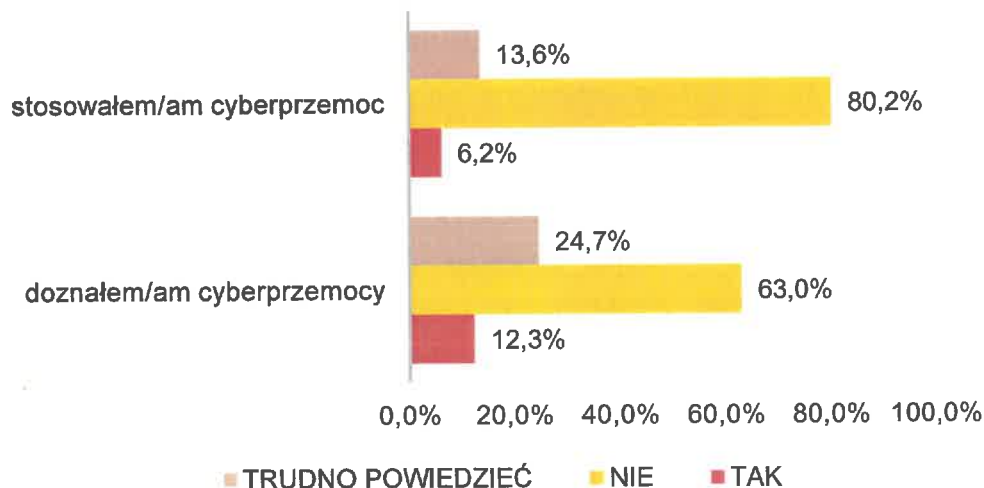
Warto zwrócić uwagę na odsetek 38,3% uczniów, którzy stwierdzili, że nie wiedzą, jak często w szkole do której uczęszczają dochodzi do przemocy.

Wykres 30. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=83

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy wśród uczniów dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 12,3% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosowało 6,2% ankietowanych. Część respondentów miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek doznała styczności z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 24,7% odpowiedzi w przypadku doznawania cyberprzemocy oraz 13,6% odnośnie jej stosowania.

Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=83

Korzystanie z urzudzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, ile czasu w ciągu dnia uczniowie z gminy Rojewo korzystają z urzudzeń elektronicznych i/lub Internetu. Z analizy badawczej wynika, że 11,1% osób spędza w ten sposób czas do 1 godziny dziennie, 39,5% badanych podało przedział od 1 do 3 godzin, 18,5% ankietowanych – od 3 do 5 godzin. Pozostałe odpowiedzi wskazują na spędzanie na korzystaniu z urzudzeń elektronicznych i/lub Internetu czasu od 5 do 7 godzin (9,9%) oraz powyżej 7 godzin dziennie (14,8%). 2,5% respondentów nie robi tego codziennie, z kolei odsetek 3,7% nie robi tego wcale.

Wykres 32. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urzudzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=83

Ankietowani, którzy korzystają z urzudzeń elektronicznych i Internetu odpowiedzieli także na pytanie dotyczące tego, czy zdarza im się ukrywać prawdziwą ilość czasu jaki spędzają na tego typu urzudzeniach, np. przed rodzicami. Jak wskazują zebrane dane 30 osób przyznało, że taka sytuacja w ich przypadku miała miejsce. Wśród tych odpowiedzi znajduje się 9, które wskazują na jednokrotne skłamanie w tej sprawie (11,5%), 14 – czasami (17,9%), 1 – często (1,3%), a 6 odpowiadających przyznało, że bardzo często zdarzało im się skłamać w sprawie faktycznego czasu, spędzanego na korzystaniu z tego typu urzudzeń (7,7%). 2 osoby pominęły to pytanie.

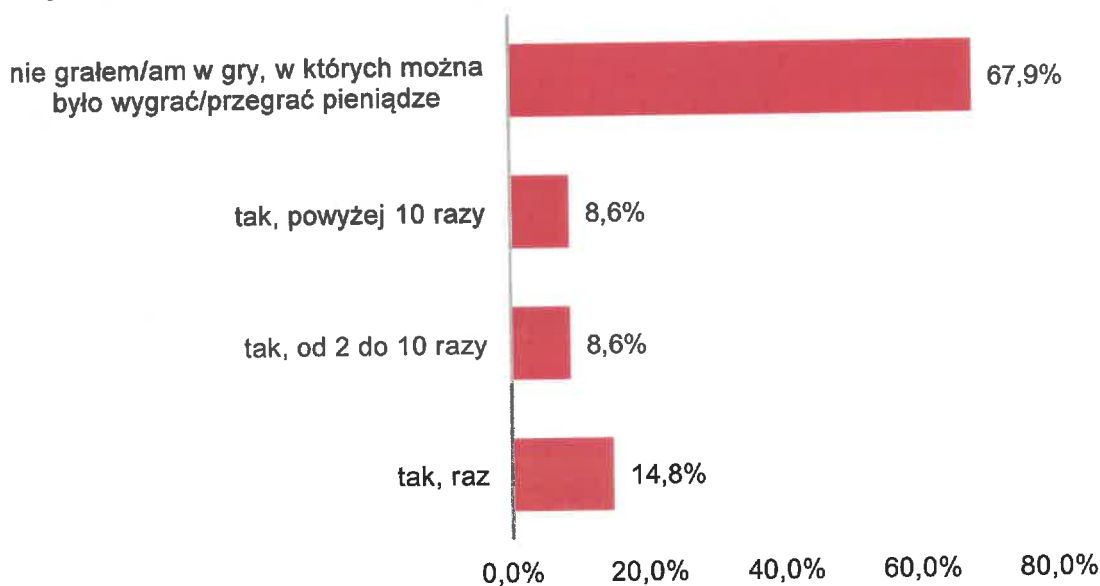
Wykres 33. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=78

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	7,7%	6
tak, często	1,3%	1
tak, czasami	17,9%	14
tak, jednokrotnie	11,5%	9
nie	61,5%	48

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu hazardu wśród uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy w ciągu 12 miesięcy przed badaniem zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 32,0% badanych. Wśród tych osób 14,8% grało w nie 1 raz, natomiast po 8,6% badanych – od 2 do 10 razy oraz więcej niż 10 razy.

Wykres 34. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=83

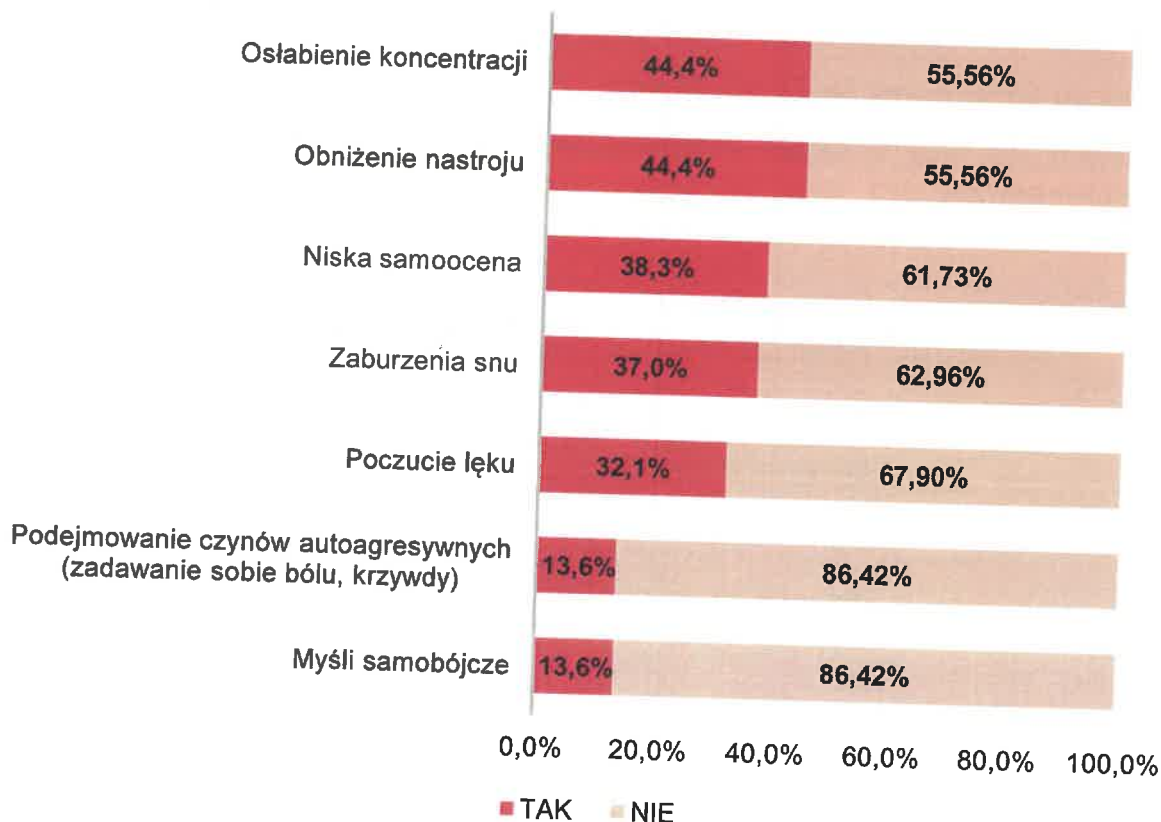

Zdrowie psychiczne

W kolejnej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Rojewo, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, prawie połowa respondentów w tym okresie miała osłabioną koncentrację oraz obniżony nastrój (po 44,4%), z kolei 38,3% ankietowanych podało niską samoocenę, natomiast 37,0% na zaburzenia snu. Niemal co drugi respondent wskazał na poczucie lęku (32,1%). Ponadto po 13,6% ankietowanych przyznało się do podejmowania czynów autoagresywnych, a także myśli samobójczych.

Wykres 49. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie) N=83

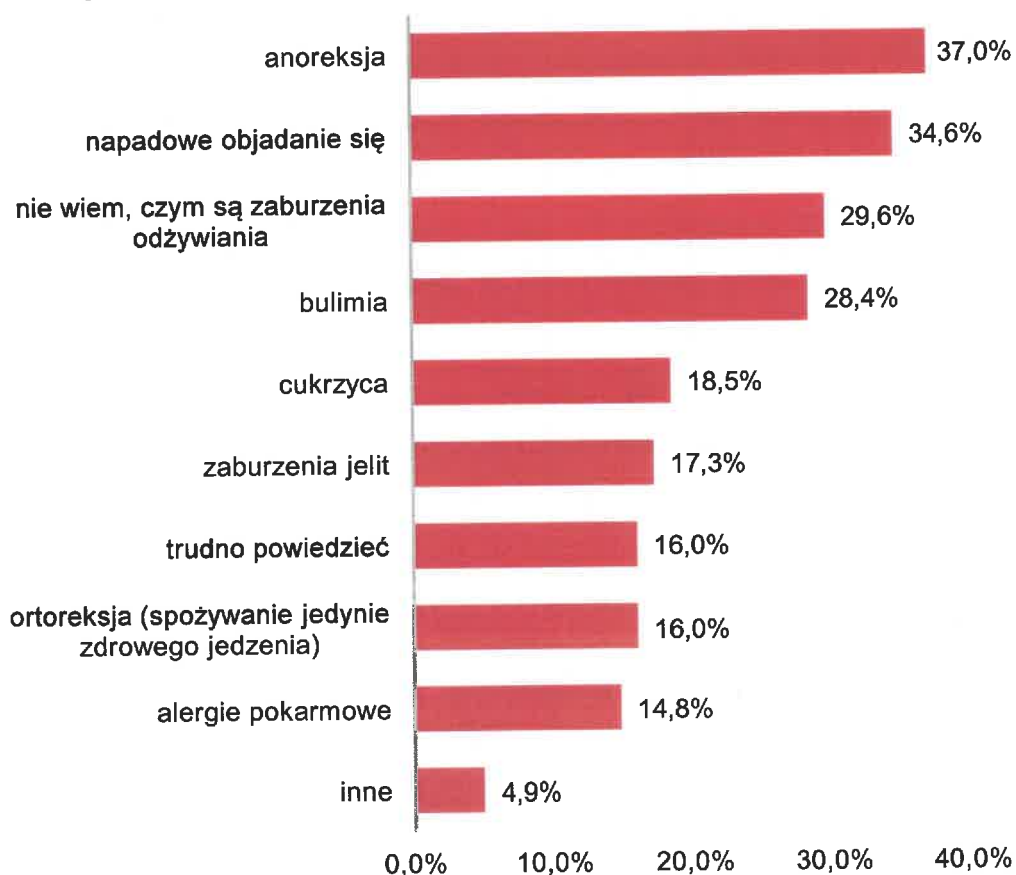

Zaburzenia odzywiania

Ostatnia czesc badania przeprowadzonego wzród uczniów z gminy Rojewo dotyczyla zaburzeń odzywiania, z którymi zmaga się coraz więcej mlodych osób. W pytaniu uczniowie mieli zaznaczyć przykłady zaburzeń odzywiania, co zweryfikowalo ich wiedzę dotyczacą tego tematu. Wzród odpowiedzi 37,0% badanych, jako zaburzenie odzywiania podalo anoreksję, co trzeci respondent wskazal na napadowe objadanie się (34,6%), 28,4% podalo bulimie, a 16,0% osób – ortoreksję, czyli spozywanie jedynie zdrowego jedzenia. 4,9% badanych zaznaczyllo odpowiedź „inne” nie uściślajac swojego stanowiska. Ponadto 18,5% uczniów uwaza błędnie, iż zaburzeniem odzywiania jest cukrzyca, z kolei 17,3% osób wskazalo na zaburzenie jelit, a 14,8% – alergie pokarmowe. 29,6% respondentów nie wie czym są zaburzenia odzywiania, a 16,0% osób mialo trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 35. Które z ponizszych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odzywiania? N=83

Sytuacja społeczna gminy Rojewo

Na podstawie danych empirycznych, przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rojewie, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy

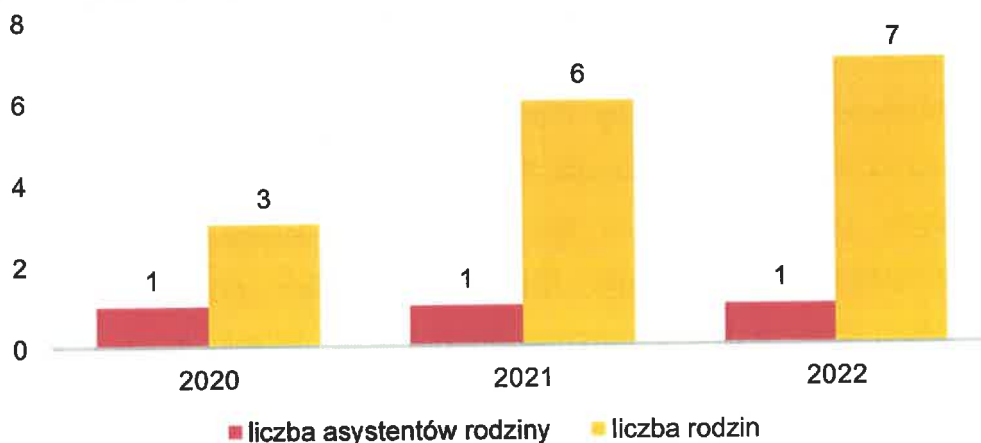

i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rojewie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 177), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W GOPS w Rojewie zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2022 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 7 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Od 2020 roku zauważalny jest wzrost w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny była stała.

Wykres 36. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022

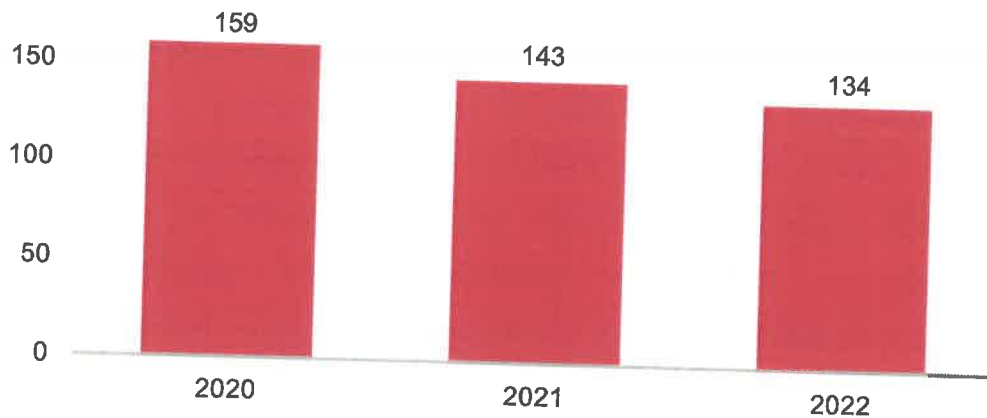
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

W analizowanych latach w gminie Rojewo nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na poniższym wykresie zaprezentowana została liczba osób, którym został wypłacony zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego na przestrzeni lat 2020-2022. Można zauważyć, że osób tych w 2022 było 134, czyli o 15,7% mniej niż w 2020 roku. W latach 2020-2022 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek wypłaconych zasiłków rodzinnych.

Wykres 37. Liczba osób, którym wypłacono zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

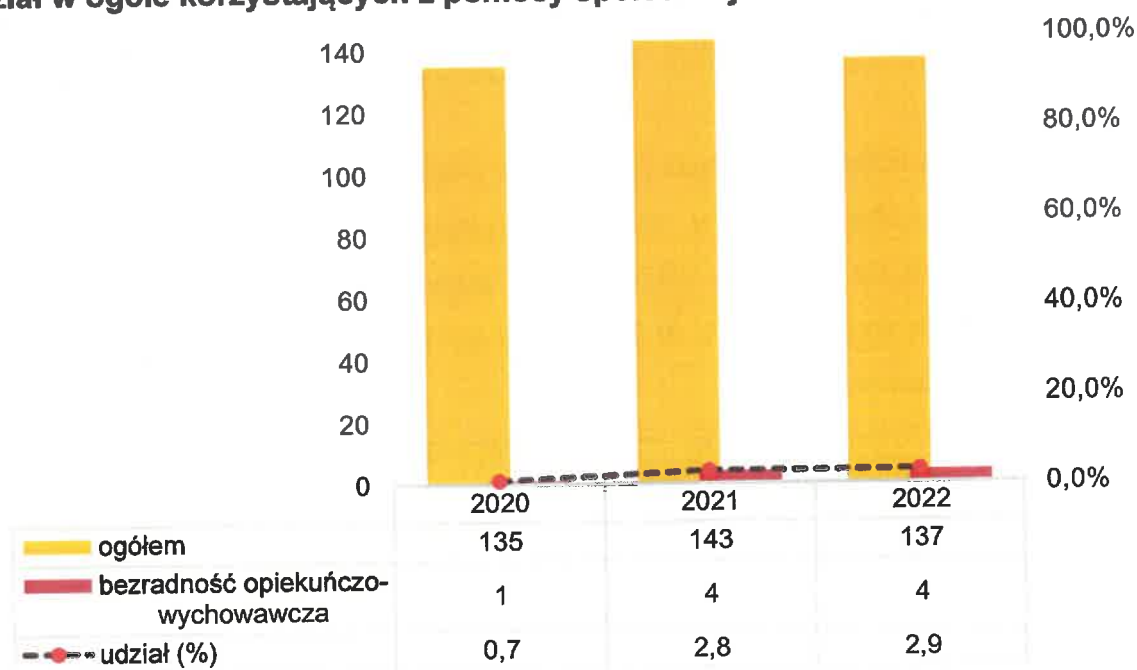
Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”, które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2022 roku nowe sprawy oraz obsługę zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), jednakże dotychczas realizowały je Ośrodki Pomocy Społecznej, które przez kolejne lata będą wygaszały postępowania w tym zakresie i wyłącznie koordynowały system zabezpieczenia społecznego. Świadczenie 500+ przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2022 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w przypadku 4 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 2,9% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu bezradności wychowawczo-opiekuńczej uległa wzrostowi. W 2022 roku w porównaniu do 2020 roku udział rodzin korzystających z pomocy z tego powodu wzrósł o 2,2 pp., natomiast w stosunku do 2021 roku wzrósł o 0,1 pp. Dodatkowo, wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2022 roku są 3 rodziny niepełne.

Wykres 38. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczne są wahania w zakresie liczby osób korzystających z omawianych świadczeń. W roku 2022 były to 42 świadczenia, w 2021 roku – 44, z kolei w 2020 roku – 41. W przypadku kwoty świadczeń również widoczne są wahania. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 22. Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych, wypłaconych na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	41	44	42
Kwota świadczeń	193 360	218 680	211 148

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 13 dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 212 590, 42 zł. Można zauważyć, że liczba dzieci, dla których GOPS pokrywał koszty pobytu w rodzinie zastępczej, jak i kwota odpłatności, na przestrzeni analizowanych lat ulegały zwiększeniu.

Tabela 23. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba dzieci	8	11	13
kwota odpłatności (w złotych)	158 918, 97	178 768, 82	212 590, 42

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie za lata 2020-2022

Gmina Rojewo w latach 2020-2022 brała udział w Programie „Karta Dużej Rodziny”. Liczba członków rodzin korzystających z Programu na przestrzeni analizowanych lat rosła. W 2020 roku z tego wsparcia skorzystało 28 członków rodzin, którym wydano KDR, w 2021 roku było to 54 członków, natomiast w 2022 roku – 83 członków.

Tabela 24. Liczba członków rodzin korzystających z Programu „Karta Dużej Rodziny” na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba członków rodzin	28	54	83

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie za lata 2020-2022

Gmina Rojewo udziela dzieciom pomocy materialnej w formie stypendiów szkolnych. Liczba uczniów korzystających z tej formy pomocy na przestrzeni lat 2020-2022 zmalała. W roku szkolnym 2020 ze stypendiów skorzystało w sumie 59 uczniów, w 2021 roku było to 42 uczniów, natomiast w 2022 roku 38 uczniów. Kwota przeznaczona na ten cel również z roku na rok sukcesywnie malała.

Tabela 25. Liczba uczniów, którym udzielono wsparcia w postaci stypendium szkolnego oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba uczniów, w tym:	59	42	38
I półrocze	47	33	27
II półrocze	41	31	24
kwota:	52 196, 31	41 204, 52	30 950, 40

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie za lata 2020-2022

Wsparcie osób z niepełnosprawnością

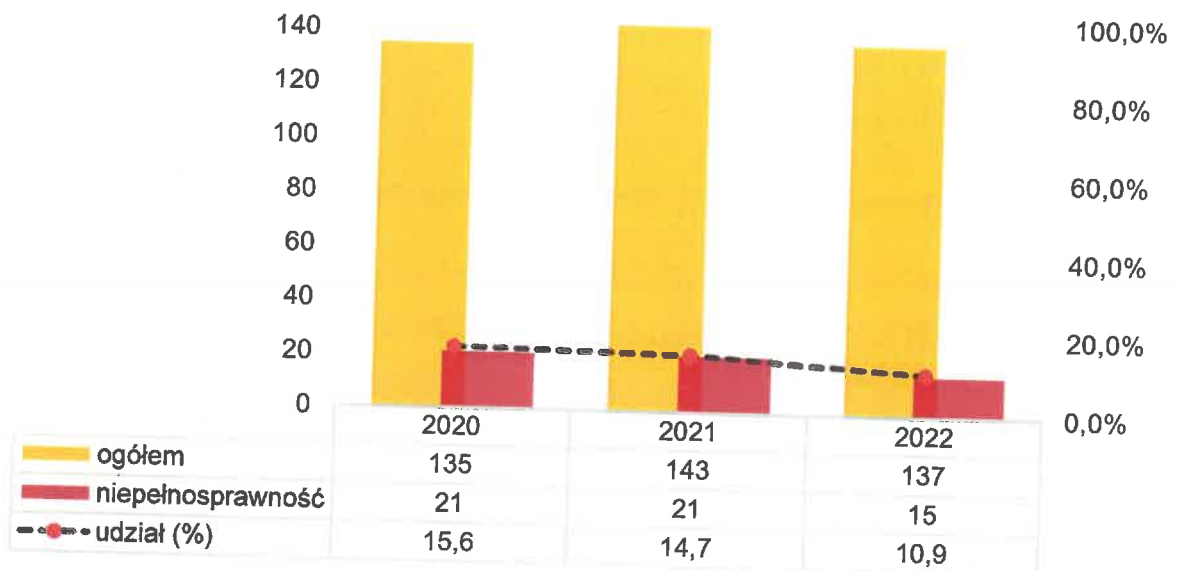
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej*. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2022 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności w przypadku 15 spośród 137 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 10,9% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka z powodu niepełnosprawności, jak i ich udział w ogóle rodzin korzystających ze wsparcia, uległy spadkowi.

Wykres 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022. W 2020 roku przyznano 281 świadczeń, w 2021 roku liczba świadczeń wyniosła 307, z kolei w 2022 roku kształtowała się na poziomie 310. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń wzrosła, tak samo jak kwota na nie przeznaczona.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba świadczeń	281	307	310
kwota świadczeń	65 697, 00	66 910, 00	70 148, 00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba przyznanych świadczeń ulegała spadkowi. W 2020 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 107 świadczeń, w 2021 roku było to 18 świadczeń, natomiast w 2022 roku – 10 świadczeń. Kwota przeznaczona na specjalne zasiłki opiekuńcze również z roku na rok malała, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 27. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba świadczeń	107	18	10
kwota świadczeń	64 919, 00	10 940, 00	6 200, 00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Trwająca pandemia SARS-CoV-2 odbiła się niekorzystnie na osobach z niepełnosprawnością z dwóch powodów – po pierwsze osoby te należą do grupy podwyższonego ryzyka zakażeniem, a po drugie rozwój epidemii wpłynął na konieczność dostosowania systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom, w zakresie opieki, edukacji, rehabilitacji i rewalidacji. Badania przeprowadzone w 2020 roku na próbie 80 osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów pokazały, że aż 86% badanych deklaruje doświadczenie trudności i problemów w codziennym funkcjonowaniu w związku z pandemią, aż 90% respondentów przez okres trwania pandemii nie korzystało z pomocy OPS lub PCPR, natomiast z wolontariatu czy społecznych akcji pomocowych nie korzystał żaden badany, co ma związek ze względami epidemicznymi, czyli ryzykiem potencjalnego zakażenia. Dodatkowo, aż 76% ankietowanych w okresie pandemii odczuło zmniejszenie zakresu dotychczasowego wsparcia¹⁶.

¹⁶ W. Glanc, E. Zdebska, *Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w sytuacji pandemii*, w: N. G. Piłkuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 53-59.

Wyniki badania przeprowadzonego na przełomie 2023 i 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których niepełnosprawność stanowi jeden z największych problemów społecznych na terenie Gminy.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których niewystarczające środki do życia i bariery architektoniczne stanowią najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których brak ofert pracy stanowi najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę stanowi najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których infrastruktura techniczna na terenie Gminy jest w niewielkim stopniu dostosowana do osób z niepełnosprawnościami.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu

odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁷.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, jest również świadczenie usług opiekuńczych osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W latach 2020-2022 na terenie gminy Rojewo nie były realizowane usługi opiekuńcze. Natomiast z budżetu państwa sfinansowane zostały **usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, z których skorzystało po 6 osób w każdym roku sprawozdawczym¹⁸.

Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na pandemię COVID-19. Pandemia wiązała się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogły pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia psychiczne, począwszy od początku pandemii, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet ujawniające się przez kolejne lata. Biorąc pod uwagę, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć, istnieje pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

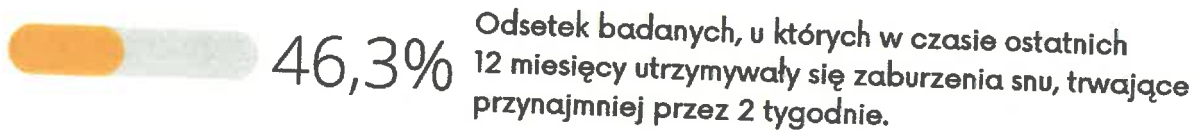
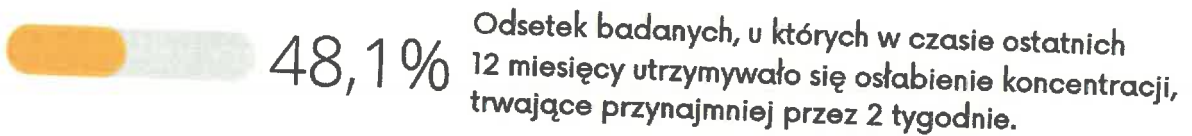
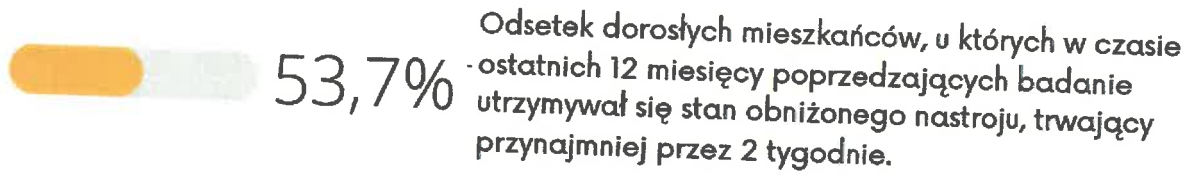
¹⁷ www.psychiatriapolska.pl

¹⁸ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

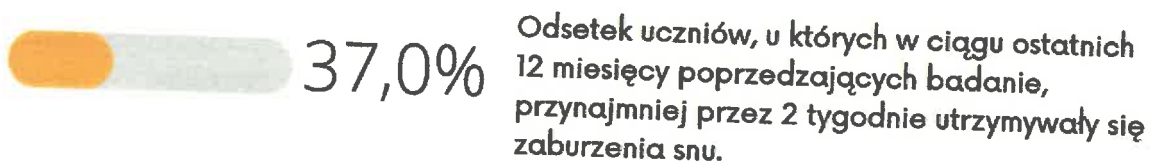
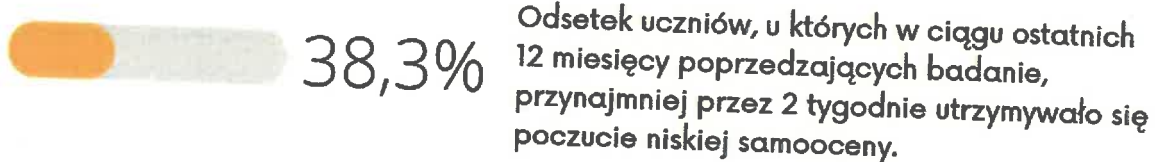
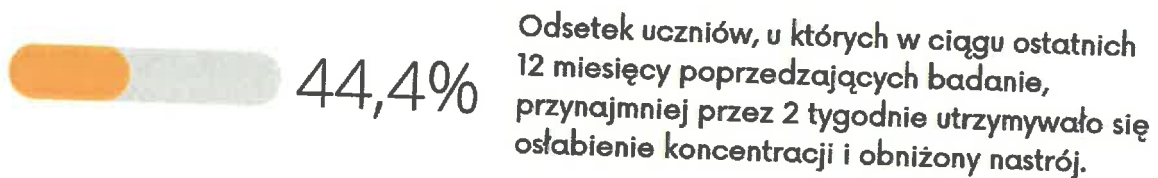
Wyniki badania przeprowadzonego na przełomie 2023 i 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między

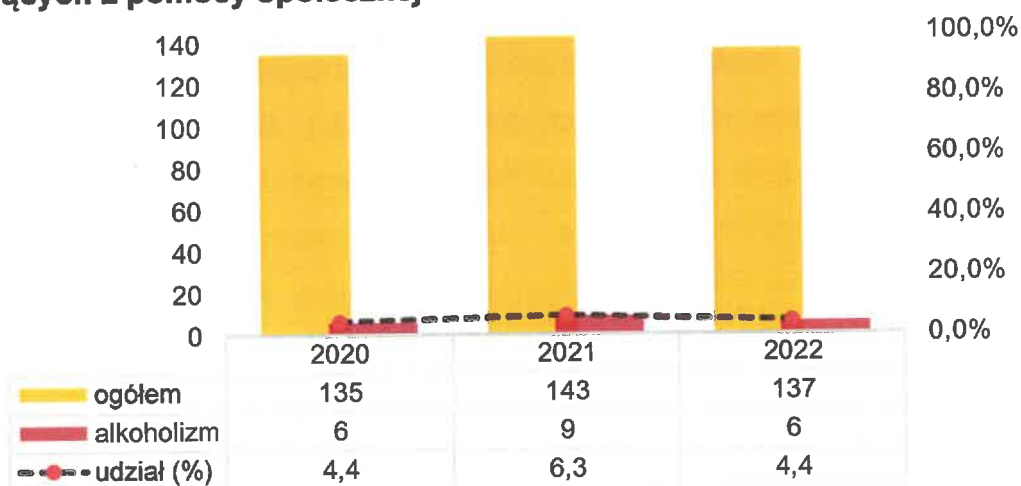

zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁹.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

W 2022 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 6 rodzin, przy czym ich udział wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS kształtował się na poziomie 4,4%. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu alkoholizmu, jak i ich udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy, uległy wahaniom.

Wykres 40. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2022 roku Komisja liczyła 6 członków. W podanym roku przeprowadzili oni rozmowy z 18 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 45 członkami rodzin osób uzależnionych. Na przestrzeni lat 2020-2022 zauważalny jest wzrost w zakresie

¹⁹ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

liczby osób uzależnionych, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy oraz wahania liczby członków ich rodzin. Liczba osób wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wzrosła z 2 w 2020 roku do 8 w 2022 roku, jednakże należy zauważyć, iż w 2021 roku GKRPA nie wystąpiła do sądu z takim wnioskiem. Dane dotyczące działań GKRPA w gminie Rojewo w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Rojewo wobec osób uzależnionych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	13	18	18
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	36	31	45
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	0	8

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok, Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

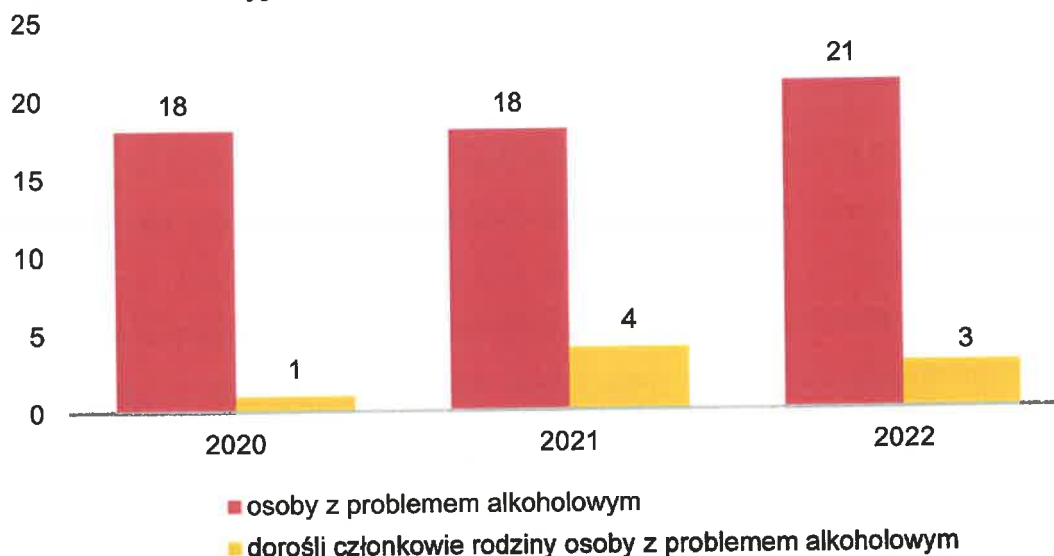
Na terenie Gminy w latach 2020-2022 funkcjonował **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe), który był czynny w 2022 roku średnio 16 godzin w miesiącu. Pomoc i wsparcie mogą uzyskać tam osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy domowej lub stosujące przemoc. W Punkcie udzielane jest profesjonalne wsparcie przez specjalistę psychoterapii uzależnień.

W 2022 roku w Punkcie udzielono 83 porady 21 osobom z problemem alkoholowym, w 2021 roku było to 115 porad dla 18 osób, z kolei w 2020 roku – 80 porad dla 18 osób z problemem alkoholowym. W 2022 roku liczba osób uzależnionych od alkoholu, którzy skorzystali z poradnictwa oferowanego przez Punkty wzrosła o 16,7% względem lat poprzednich (2020-2021). Liczba dorosłych członków rodziny osób uzależnionych (w tym współuzależnionych i DDA), którym udzielono porad w PIK, w analizowanych latach ulegała wahaniom. Ponadto PIK w 2022 roku udzielił 10 porad 2 osobom z problemem narkotykowym oraz kolejnych

10 porad 2 członkom ich rodzin. Szczegółowe dane znajdują się na poniższym wykresie.

Wykres 41. Liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022

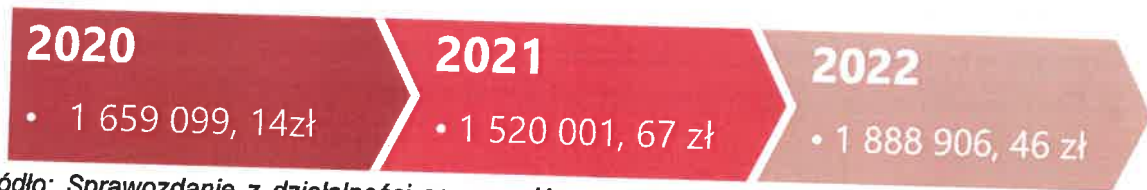
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok, Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

GKRPA zajmuje się także profilaktyką zachowań ryzykownych m.in. wśród dzieci i młodzieży. W latach 2020-2022 w gminie Rojewo w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego nie zrealizowano żadnego programu profilaktycznego, skierowanego do dzieci i młodzieży. W latach 2020-2022 zrealizowano natomiast działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi. W 2020 roku były to jednorazowe prelekcje, gromadzące 91 osób oraz spektakle, w których wzięło udział 60 uczestników. W 2021 roku również zorganizowano spektakle, w których uczestniczyło 366 osób, z kolei w 2022 roku zrealizowano jednorazowe prelekcje, pogadanki prowadzone przez funkcjonariuszy służb mundurowych (np. policja, straż miejska), w których liczba osób uczestniczących wyniosła 35. Poza tym odbyły się spektakle gromadzące 96 osób oraz konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne itp.), w których udział wzięło 69 uczestników.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Rojewo. W roku 2022 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 1 888 906, 46 zł. W danym roku w stosunku do 2020 roku łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy zwiększyła się o 13,9%.

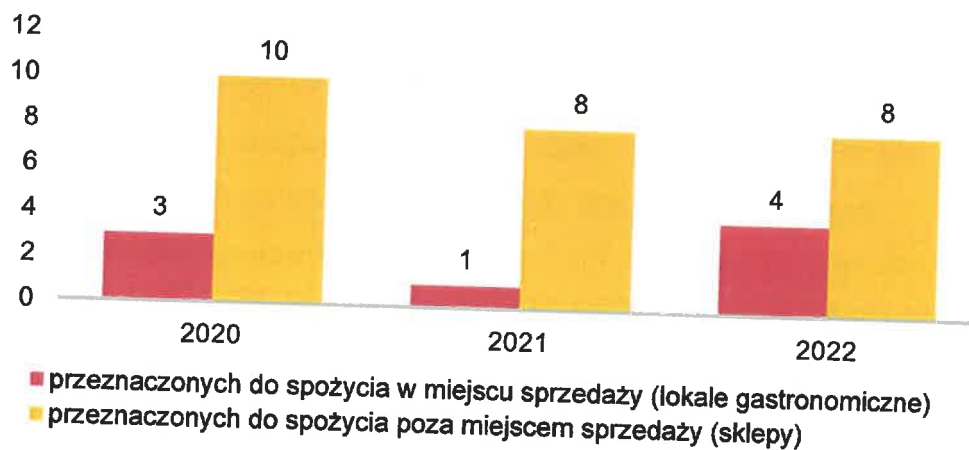
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Rojewo alkoholu w latach 2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok, Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

W 2022 roku na terenie gminy Rojewo znajdowało się łącznie 12 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 8 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 4 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W stosunku do 2020 roku liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu zmalała o 2 sklepy, z kolei liczba lokali gastronomicznych zwiększyła się o 1 punkt.

Wykres 42. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Rojewo na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok, Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

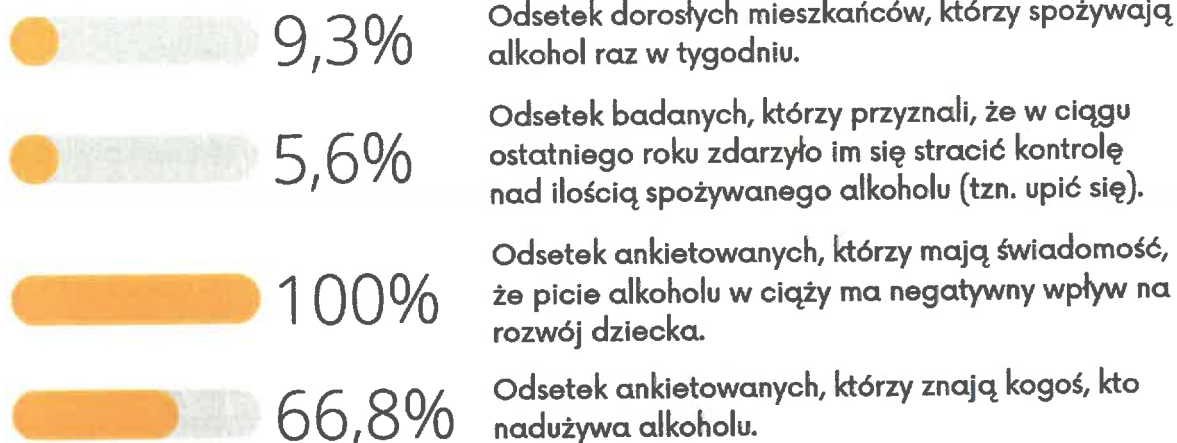
Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększyły obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Wyniki badania przeprowadzonego na przełomie 2023 i 2024 roku

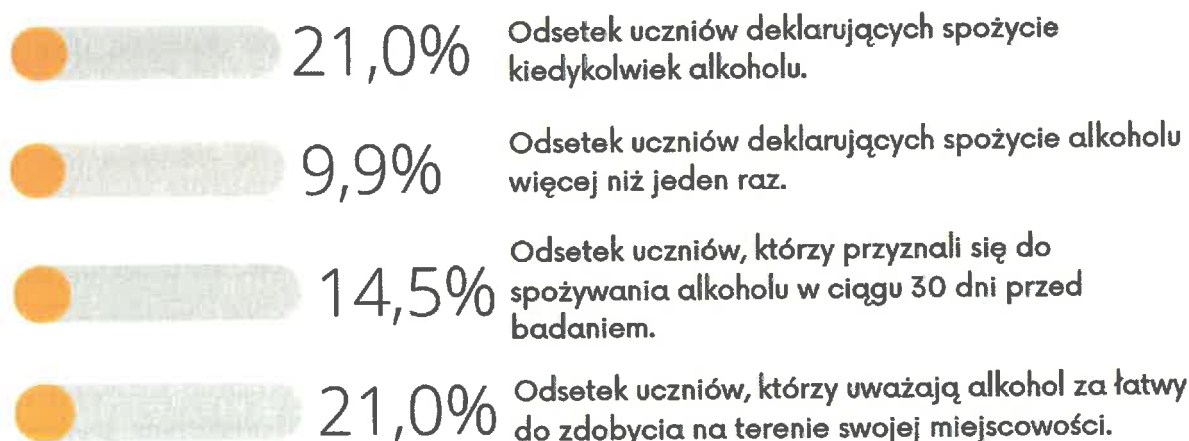
ALKOHOL

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

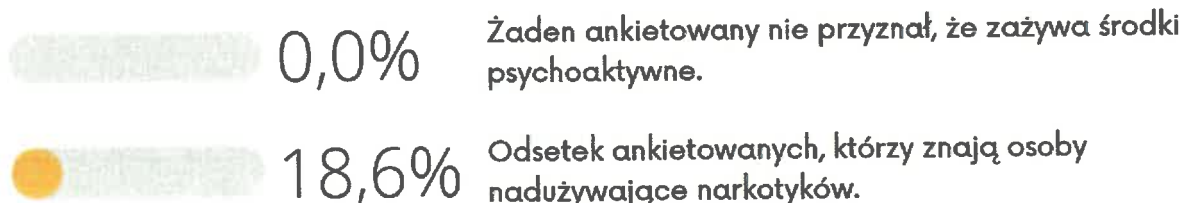
UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

NARKOTYKI

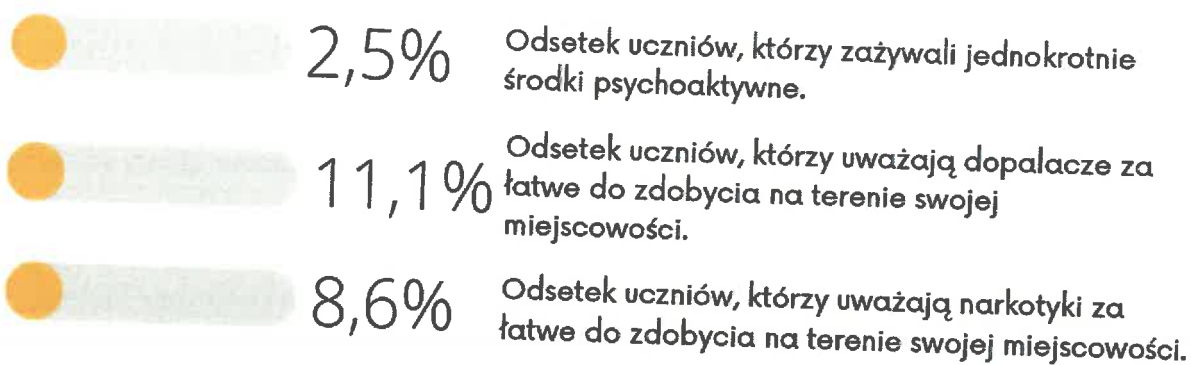
DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że za przemoc domową uważa się „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości

wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Rojewo zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w *Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* (obecnie Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej).

Biorąc pod uwagę okres analizowanych lat – 2020-2022, żadna rodzina z gminy Rojewo nie skorzystała z pomocy społecznej z powodu przemocy.

Jedną z analizowanych w Strategii kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych). Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba posiedzeń Zespołu była stała i wynosiła 4. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodziło do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane były grupy robocze. W ciągu omawianych lat liczba powoływanych grup roboczych uległa spadkowi. W 2020 roku było ich 34, z kolei w 2021 roku – 16, a w 2022 roku powołano 1 grupę.

Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022

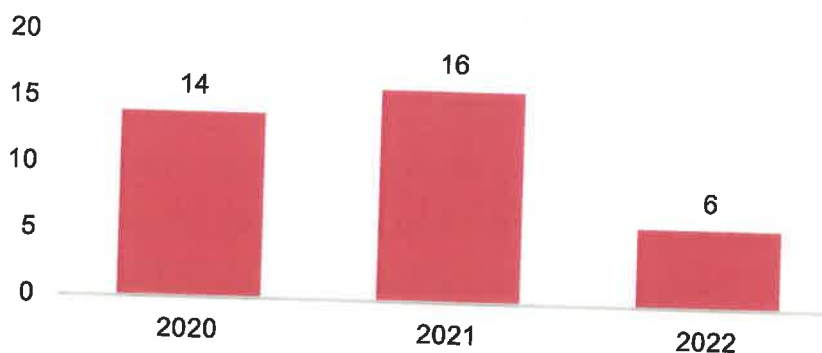
wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
liczba powołanych grup	34	16	1

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres lat 2020-2022

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można wahania liczby sporządzonych formularzy NK, kształtującą się w 2022 roku na najniższym poziomie.

Wykres 43. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie za lata 2020-2022

Wsparciem rodzin borykających się z problemem przemocy domowej na terenie gminy Rojewo zajmuje się Punkty Informacyjno-Konsultacyjny. Osoby doznające przemocy domowej mogą uzyskać pomoc i wsparcie m.in. w postaci poradnictwa. W 2022 roku z poradnictwa w Punkcie skorzystało 5 osób doznających przemocy oraz 4 osoby stosujące przemoc. W 2021 roku było to 5 osób doznających przemocy i 3 osoby ją stosujące, natomiast w 2020 roku wśród odbywających rozmowy w Punktach było 6 osób doznających przemocy i 1 osoba stosujących przemoc. Jak przedstawia poniższy wykres w przeciągu analizowanych lat liczba osób doświadczających przemocy, które skorzystały z porad w PIK uległa spadkowi, a liczba osób stosujących przemoc, korzystających z PIK wzrosła.

Wykres 44. Liczba osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022

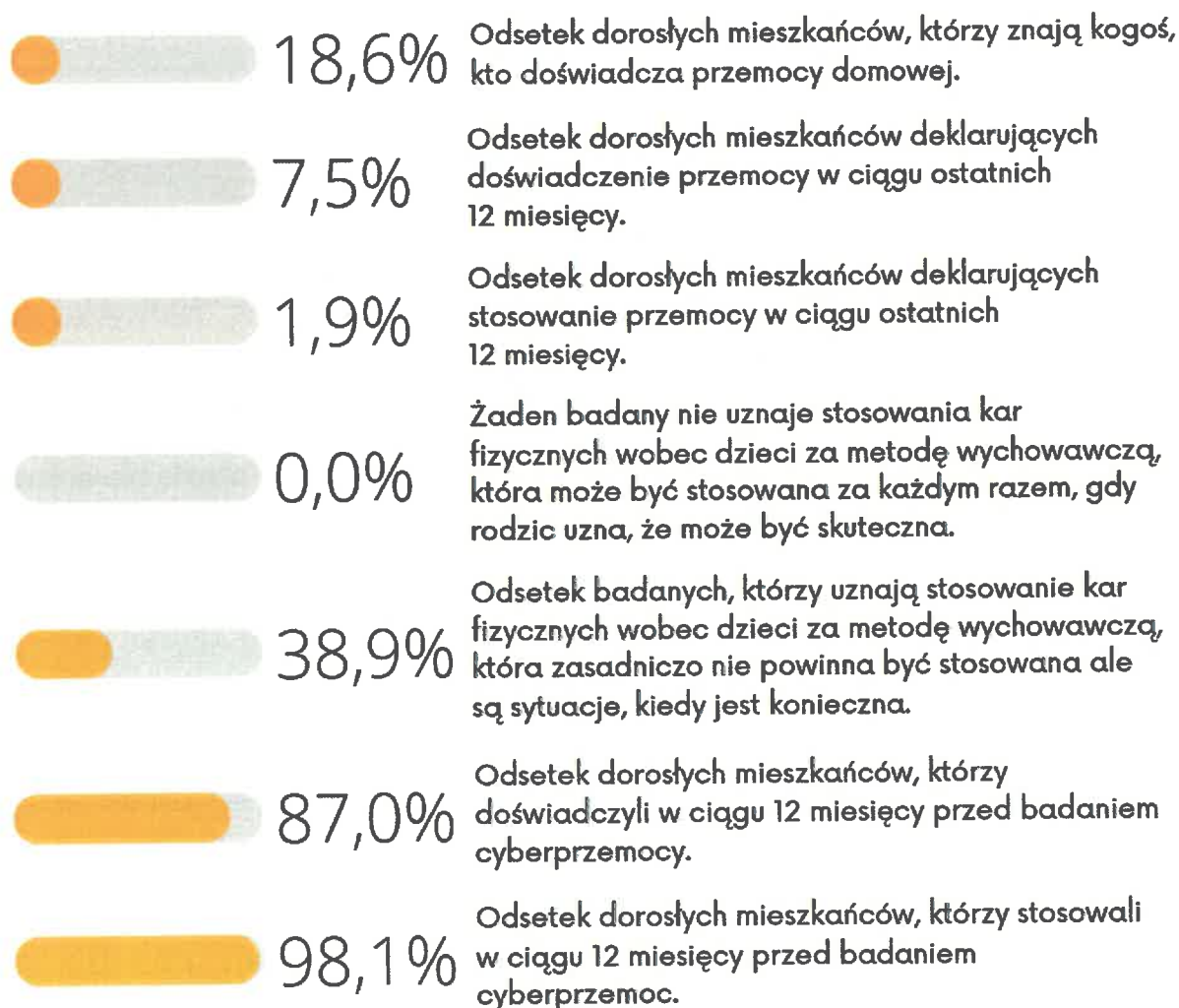
Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020, 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Gmina Rojewo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzi również **działania o charakterze profilaktycznym** dla dzieci i młodzieży. W 2020 roku Oddział dla Dzieci znajdujący się w GBP w Rojewie, z okazji Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka, zorganizował konkurs plastyczny, pt. „Mam prawo do...”, którego tematyka obejmowała wybrany aspekt praw dziecka, zapisany w Konwencji o prawach dziecka. Celem konkursu było zwiększenie świadomości wśród dzieci na temat ich podstawowych praw, m.in. prawa do wychowywania się w rodzinie, oświaty i nauki, kultury, wypoczynku, życia bez przemocy i poszanowania godności²⁰.

Wyniki badania przeprowadzonego na przełomie 2023 i 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

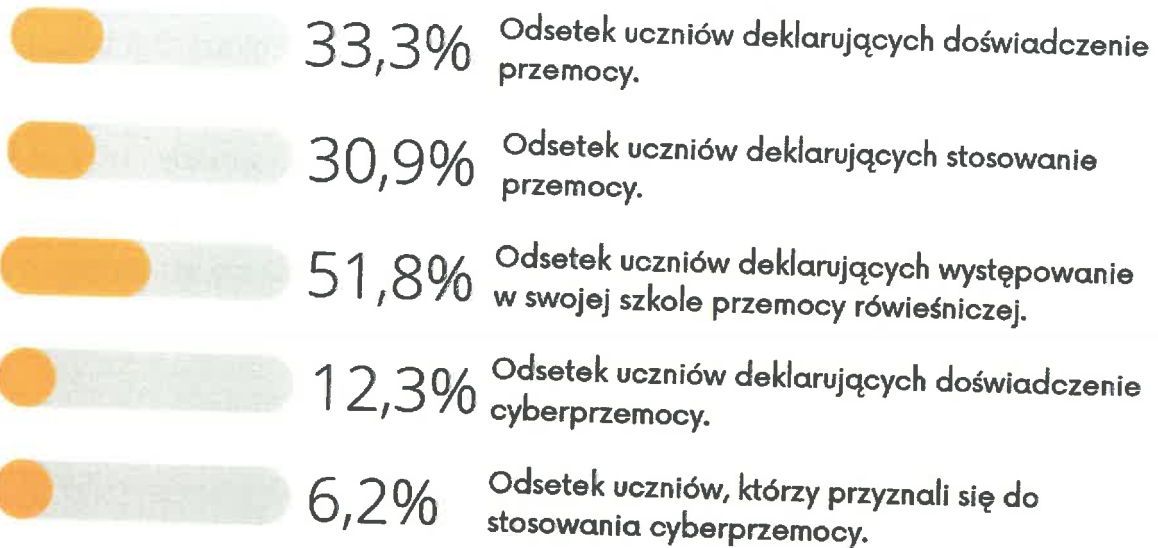

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

²⁰ Raport o stanie Gminy Rojewo za 2020 rok

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

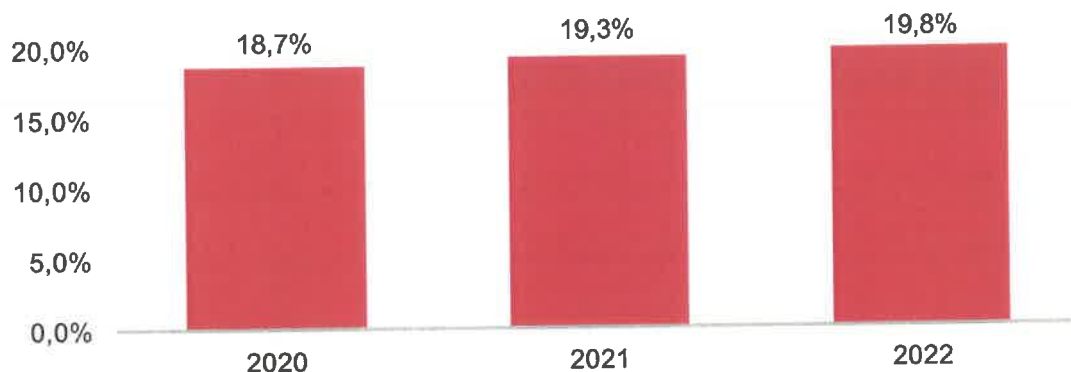
Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej oraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to, nazywane starzejącym się społeczeństwem, ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W gminie Rojewo odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2022 roku wyniósł 19,8%, co oznacza

wzrost w stosunku do 2020 roku o 1,1 pp. Na przestrzeni lat 2020-2022 udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy ulegał systematycznemu wzrostowi. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

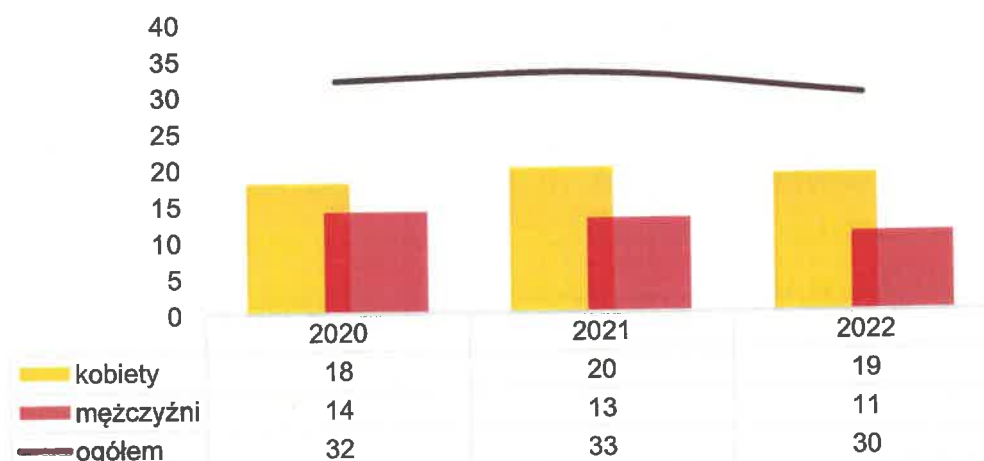
Wykres 45. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Rojewo na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej wyniosła w 2022 roku 30. Większy odsetek z nich stanowiły kobiety – 19 osób, tj. 63,3%, natomiast mężczyzn objętych wsparciem było wówczas 11, tj. 36,7%. Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można nieznaczne wahania w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym, jednakże w 2022 roku osiągnęła ona najniższą wartość. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 46. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, którym przyznano świadczenie w ramach pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022

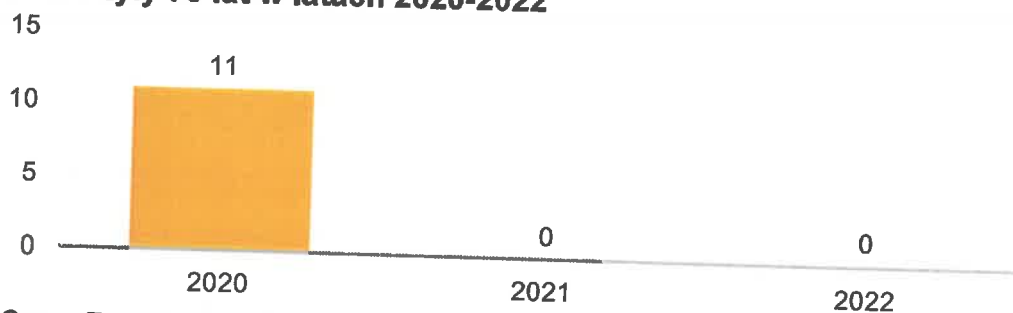

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałych uprawnionych grup. W 2021 i 2022 roku z zasiłku pielęgnacyjnego nie skorzystał żaden mieszkaniec po 75 roku życia, zamieszkujący gminę Rojewo. Na przestrzeni analizowanych lat tego rodzaju wsparcia udzielono wyłącznie w 2020 roku, 11 osobom.

Wykres 47. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przez wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. Liczbę osób skierowanych w roku sprawozdawczym do domów pomocy społecznej, liczbę osób przebywających w nich oraz przeznaczone na to środki prezentuje kolejna tabela. W 2022 roku Gmina ponosiła odpłatność za pobyt 10 osób w Domu Pomocy Społecznej, natomiast w 2020 i 2021 roku było to po 8 osób. Jak widać, w analizowanych latach liczba osób przebywających w DPS, za których Gmina ponosiła odpłatność, nieznacznie się zwiększyła, a także przeznaczana na ten cel kwota świadczeń systematycznie rosła. Wartość wzrostowa w omawianym okresie ukształtowała się na poziomie 25,4%.

Tabela 30. Odpłatność Gminy za pobyt jej mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba osób przebywających w DPS	8	8	10
kwota świadczeń (w złotych)	263 448	255 445	330 425

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

W 2022 roku zadania w zakresie wsparcia i aktywizacji najstarszych mieszkańców gminy Rojewo realizowane były za pośrednictwem **Klubu Seniora**, dla którego zaadaptowano salę w budynku Szkoły Podstawowej w Rojewie²¹. Placówka poza zajęciami prowadzonymi przez opiekuna Klubu, zapewniała swoim uczestników również inne działania aktywizacyjno-integracyjne m.in. w postaci: wyjazdów integracyjnych do opery, kina, teatru oraz wycieczek turystycznych do różnych miast Polski, a także organizacji imprez okolicznościowych. Seniorzy uczęszczający do Klubu objęci byli również profilaktyką zdrowotną, która przewidywała możliwość spotkań z psychologiem, diabetologiem, pracownikiem NFZ, a także uczestnictwa w warsztatach radzenia sobie ze stresem. Działalność Klubu Seniora w gminie Rojewo finansowana była ze środków projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 i współfinansowana ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego, pn. „Rozwój usług opiekuńczych w gminie Rojewo”.

²¹ Raport o stanie Gminy Rojewo za 2022 rok.

Wyniki badania przeprowadzonego na przełomie 2023 i 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których samotność/izolacja osób starszych stanowi jeden z największych problemów społecznych na terenie Gminy.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których niewystarczające środki do życia stanowią najważniejszy problem osób starszych w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których problemy zdrowotne stanowią najważniejszy problem osób starszych w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę stanowią najważniejszy problem osób starszych w Gminie.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

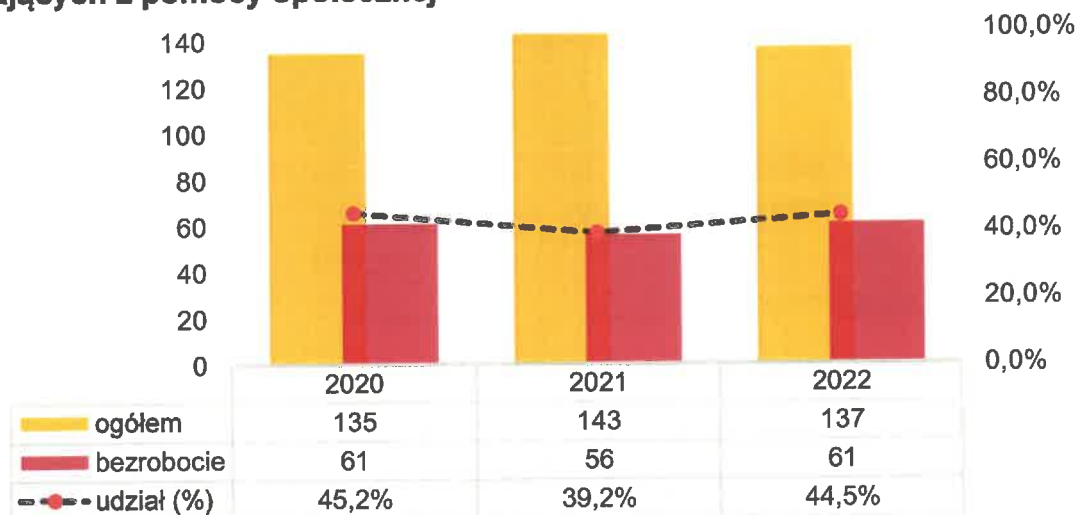
Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad

funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk, takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2022 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 61, co stanowi 44,5% wszystkich rodzin korzystających w danym roku ze wsparcia GOPS. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z tego powodu z pomocy społecznej, jak i ich udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej ulegał wahaniom. Bezrobocie było trzecim z kolei powodem udzielania pomocy rodzinom w gminie Rojewo, we wszystkich analizowanych latach.

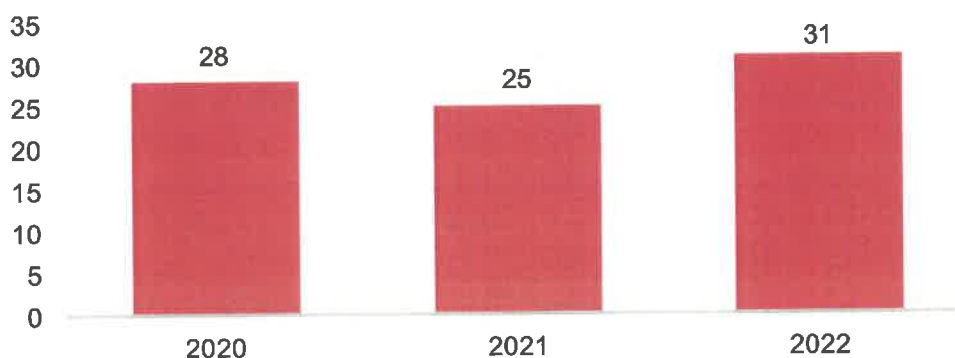
Wykres 48. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Osoby pozostające bez pracy, które spełniają określone warunki mogą skorzystać z zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia. W 2022 roku liczba osób, które korzystały z takiego zasiłku wynosiła 31, czyli najwięcej w analizowanym okresie.

Wykres 49. Liczba osób, które korzystały z zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia w latach 2020-2022

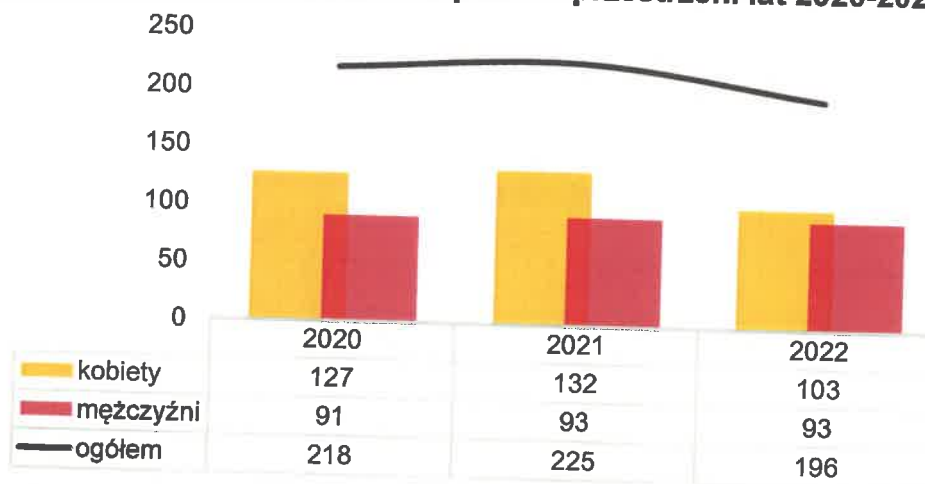

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu, zarejestrowanych było łącznie 196 mieszkańców gminy Rojewo. Oznacza to spadek względem roku poprzedniego na poziomie 12,9%. Pod względem płci widoczna jest nieznaczna dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było w 2022 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 103, liczba mężczyzn – 93). Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 50. Mieszkańcy gminy Rojewo zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że na przestrzeni lat 2020-2022 udział osób mających mniej niż 25 i 30 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy ulegał spadkowi, który ukształtował się kolejno na poziomie 1,8 pp. i 6,7 pp. (2022 rok względem 2020 roku). W przypadku udziału osób mających więcej niż 50 lat, zauważalne były wahania w omawianym okresie, jednakże najwyższa wartość dotyczy 2022 roku (25,0%). Szczegółowe dane widoczne są na poniższej tabeli.

Tabela 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Rojewo w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022

kategoria wiekowa	31 grudnia 2020		31 grudnia 2021		31 grudnia 2022	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	33	15,1	32	14,2	26	13,3
do 30 roku życia	67	30,7	63	28,0	47	24,0
powyżej 50 roku życia	50	22,9	49	21,8	49	25,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru, czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwałe bezrobotnych mieszkańców gminy Rojewo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu inowrocławskiego. W przypadku Gminy na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzegalne są wahania w tym zakresie, przyjmujące w 2022 roku najniższą wartość. W przypadku powiatu inowrocławskiego również widoczne są wahania. Warto zwrócić uwagę na fakt, że odsetek osób długotrwałe bezrobotnych w Gminie, stanowi 50,0% wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia. W całej Polsce udział osób długotrwałe bezrobotnych wyniósł w 2022 roku 51,7%, natomiast w powiecie inowrocławskim kształtował się na poziomie 55,5%, a więc sytuacja w gminie Rojewo była korzystniejsza w stosunku do sytuacji w kraju oraz powiatu.

Tabela 32. Liczba długotrwałe bezrobotnych mieszkańców gminy Rojewo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu inowrocławskiego na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie		2020	2021	2022
Gmina	liczba osób	126	149	98
	udział (%)	57,8	66,2	50,0
Powiat	liczba osób	4 165	4 367	3 213
	udział (%)	55,2	63,5	55,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Rojewo prowadzi współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Inowrocławiu w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i inne.

W 2022 roku gmina Rojewo była partnerem w projekcie pn. „Program aktywizacji społeczno-zawodowej dla powiatu inowrocławskiego”, którego głównym celem była aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia.

Realizacja projektu trwała od czerwca 2021 roku do lutego 2022 roku. W 2021, jak i w 2022 roku liczba mieszkańców gminy Rojewo uczestniczących w nim wyniosła 13 osób.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2023 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których bezrobocie stanowi jeden z największych problemów na terenie Gminy.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród trudności napotykanym przez osoby bezrobotne wskazali niewystarczającą liczbę miejsc pracy w Gminie.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród trudności napotykanym przez osoby bezrobotne wskazali brak kwalifikacji zawodowych.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród trudności napotykanym przez osoby bezrobotne wskazali brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

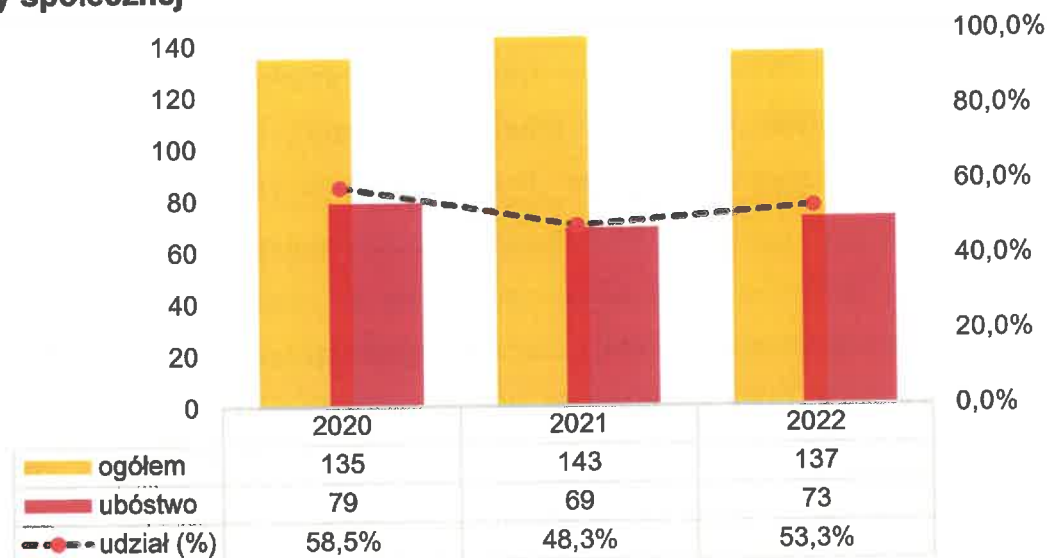
Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w 2022 roku wyniosła 73 i stanowiła 53,3% wszystkich rodzin, które skorzystały z pomocy z GOPS.

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z tego powodu z pomocy społecznej uległa wahaniom, podobnie jak ich udział w ogólnej liczbie beneficjentów pomocy społecznej. Ubóstwo w 2022 roku znajdowało się na drugim miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Rojewo.

Wykres 51. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

W 2022 roku zasiłek stały pobierało 20 mieszkańców gminy Rojewo, zasiłek okresowy – 32 osoby, a zasiłek celowy – 101 osób. Na przestrzeni analizowanych trzech lat, liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego spadła w 2021 roku i na takim samym poziomie utrzymała się w roku kolejnym, natomiast liczba osób pobierających zasiłek okresowy uległa niewielkim wahaniom, a w 2022 roku osiągnęła najwyższą wartość. W przypadku zasiłku celowego, liczba osób pobierających go systematycznie malała. Kwota świadczeń w przypadku zasiłku stałego uległa spadkowi, jeśli chodzi o zasiłek okresowy – znacząco wzrosła w 2022 roku, natomiast w kwestii zasiłku celowego dostrzegalne były wahania. Szczegółowe dane przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 33. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022

rodzaj zasiłku	2020		2021		2022	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	24	138 784	20	129 328	20	128 308
zasiłek okresowy	31	87 393	26	63 319	32	103 737
zasiłek celowy	118	145 922	110	176 895	101	142 859

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Rojewo od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił przeprowadzany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

W 2022 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 61 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 20. W ciągu lat 2020-2022 liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne ulegała wahaniom, a najwyższą wartość osiągnęła w 2020 roku, tak samo jak liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego. W 2022 roku wszyscy beneficjenci świadczenia w formie niepieniężnej, tj. posiłku byli dziećmi.

Tabela 34. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
świadczenie pieniężne	64	55	61
świadczenie niepieniężne	36	19	20

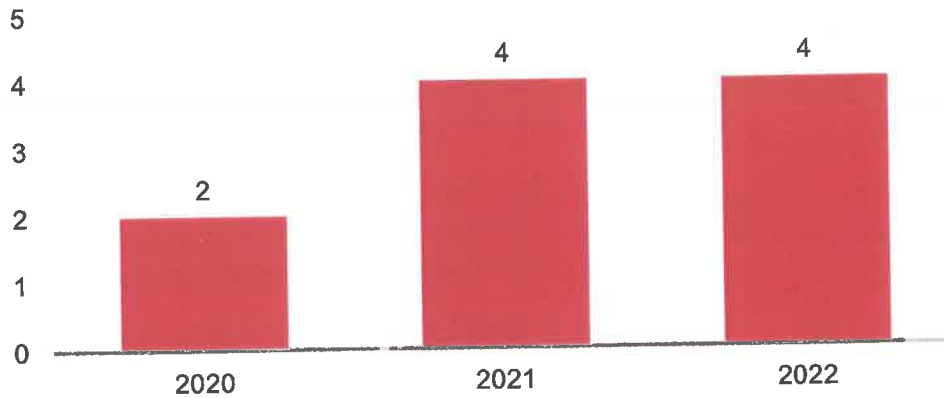
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych, ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego oraz do wydatków energetycznych. W 2022 roku liczba gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych wyniosła 14, z kolei żadne gospodarstwo domowe nie zostało objęte wsparciem w formie dodatku energetycznego.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2021-2022 liczba osób z terenu gminy Rojewo korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu bezdomności wyniosła 4, co oznacza wzrost względem roku 2020 o 2 osoby.

Wykres 52. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Zadanie własne gminy w zakresie udzielania schronienia osobom tego pozbawionym jest na terenie gminy Rojewo realizowane na podstawie współpracy z placówkami w sąsiednich gminach. W 2022 roku schronienie w schronisku dla bezdomnych mężczyzn, prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Inowrocławiu otrzymały 4 osoby z terenu gminy Rojewo.

Wyniki badania przeprowadzonego na przełomie 2023 i 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

35,2% Odsetek badanych, którzy uważają, że ubóstwo stanowi jeden z największych problemów społecznych na terenie Gminy.

37,0% Odsetek badanych, którzy w czasie ostatnich 12 miesięcy mieli trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe.

48,1% Odsetek badanych, według których najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy są osoby z niepełnosprawnością.

42,6% Odsetek badanych, według których najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy są osoby starsze.

38,9% Odsetek badanych, według których najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy są osoby dotknięte problemem uzależnień.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=54

Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Rojewo została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

WIZJA

Gmina Rojewo dba o usprawnienie systemu pomocy społecznej, zapewniając możliwość rozwoju wszystkim mieszkańcom, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym, tj. seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób ubogich itp.

MISJA

Tworzenie godnych warunków rozwoju społeczno-ekonomicznego mieszkańców, uwzględniając zasoby Gminy, biorąc pod uwagę osoby wymagające pomocy i wsparcia, a także mieszkańców wychodzących z własną inicjatywą społeczną.

Cele strategiczne i operacyjne

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE

-
1. Wsparcie dla rodzin w odpowiedzialnym pełnieniu swoich funkcji, w tym funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
 2. Wspieranie osób będących w trudnej sytuacji życiowej, m.in. starszych i z niepełnosprawnością, w pełnym i aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym.
 3. Udzielanie wsparcia osobom z problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz ich rodzinom.
 4. Usprawnienie działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową.
 5. Pomoc bezrobotnym mieszkańcom w ich powrocie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.
 6. Działania wspierające redukcję ubóstwa oraz rozwój potencjału osób narażonych na wykluczenie społeczne.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Wsparcie dla rodzin w odpowiedzialnym pełnieniu swoich funkcji, w tym funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cel operacyjny nr 1 – wsparcie socjalne rodzin będących w kryzysie oraz zwiększenie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Dalsze zapewnianie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez funkcję asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba asystentów rodziny. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	2024-2030	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających.	2024-2030	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie świadczenia usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, terapia rodzinna).	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy. Podniesienie jakości życia rodzin.	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych. Liczba świadczonych form usług społecznych.	2024-2030	GOPS, NGO	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	2024-2030	GOPS, PCPR	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	2024-2030	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	2024-2030	GOPS, GKRPA, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla rodziców.	Poprawa psychicznego i społecznego funkcjonowania rodzin.	Liczba podjętych działań w celu utworzenia grupy wsparcia.	2024-2030	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	2024-2030	GOPS	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2 – wspieranie rozwoju psychofizycznego dzieci oraz integracja społeczna rodzin z terenu Gminy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę ze szkołami/przedszkolami.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba szkół/przedszkoli, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka.	2024-2030	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę.	2024-2030	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Organizowanie, wspieranie i promocja imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	Liczba zorganizowanych imprez. Liczba uczestników.	202g-2030	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GBP, GKRPA, SZOiK	Budżet Gminy

Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	2024-2030	GOPS, UG, placówki oświatowe, NGO, GBP, SZOIK	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	2024-2030	GOPS, PPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 2

Wspieranie osób będących w trudnej sytuacji życiowej, m.in. starszych i z niepełnosprawnością, w pełnym i aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym.

Cel operacyjny nr 1 – usprawnienie działań pomocowych dedykowanych osobom starszym i z niepełnosprawnością oraz dostępu do tych działań.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	2024-2030	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Zainicjowanie powstania wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	2024-2030	GOPS, NGO, KS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój małej architektury gminnej, skierowanej w szczególności do seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie komfortu seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy.	Liczba obiektów małej architektury gminnej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	2024-2030	UG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Zapewnienie usług transportowych dla osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie komfortu osób o ograniczonej mobilności, w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy.	Liczba osób korzystających z usług transportowych. Liczba pojazdów przystosowanych do realizacji usług transportowych.	2024-2030	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2024-2030	GOPS, NGO, UG, KS	Budżet Gminy
Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób z niepełnosprawnością, długotrwale lub ciężko chorych oraz seniorów.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach.	Liczba uczestników programów.	2024-2030	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości specjalistycznych usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin spec. usług opiekuńczych.	2024-2030	GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zainicjowanie świadczenia usług opiekuńczych na terenie Gminy.	Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	2024-2030	GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Dalsze kierowanie osób wymagających stałej opieki i samotnych do Domu Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	2024-2030	GOPS	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	2024-2030	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Zainicjowanie programów skierowanych do osób z niepełnosprawnością (Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, Opieka Wytchnieniowa).	Częściowe odciążenie opiekunów nieformalnych osób z niepełnosprawnościami oraz pomoc osobom z niepełnosprawnością.	Liczba programów, w których Gmina bierze udział. Liczba osób korzystających z poszczególnych programów. Liczba opiekunów, z którymi podpisano umowy.	2024-2030	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
--	--	--	-----------	---------------	--------------------------------

Cel operacyjny nr 2 – działania wspierające w aktywizacji i integracji ze społecznością lokalną osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, również na obszarach wiejskich.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością. Wzrost ich aktywności społecznej.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach.	2024-2030	GOPS, UG, NGO, KS, SZOIK, GBP,	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	2024-2030	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, KS, GBP, SZOIK,	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ zrealizowanych warsztatów.	2024-2030	GOPS, UG, NGO, GBP, SZOIK, KS, KPP	Budżet Gminy
Kontynuowanie działalności Klubu Seniora w Rojewie oraz rozwijanie jego oferty.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba uczestników. Liczba dostępnych zajęć.	2024-2030	GOPS, KS SZOIK, GBP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Stworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych i osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych grup, również na obszarach wiejskich.	Realizacja projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością, w stosunku do lat poprzednich.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników.	2024-2030	GOPS, UG, NGO, SZOIK	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
---	---	--	-----------	----------------------	---

CEL STRATEGICZNY NR 3

Udzielanie wsparcia osobom z problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz ich rodzinom.

Cel operacyjny nr 1 – ulepszenie dostępu do poradnictwa i leczenia terapeutycznego osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz rozwój działań samopomocowych w Gminie.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	2024-2030	GOPS	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla osób uzależnionych, dorosłych dzieci alkoholików oraz osób współuzależnionych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych.	Liczba utworzonych grup. Liczba osób uczestniczących w grupach.	2024-2030	GOPS, UG, GKRPA	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	2024-2030	GOPS, GKRPA	Budżet Gminy

<p>Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.</p>	<p>Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.</p>	<p>Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.</p>	<p>2024-2030</p>	<p>GKRPA</p>	<p>Budżet Gminy</p>
<p>Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.</p>	<p>Zwiększenie dostępności do udziału w programach terapeutycznych.</p>	<p>Liczba sfinansowanych programów. Liczba uczestników programów.</p>	<p>2024-2030</p>	<p>GKRPA, placówki ochrony zdrowia</p>	<p>Budżet Gminy</p>

Cel operacyjny nr 2 – zwiększenie działalności profilaktycznej oraz pomocowej dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy na temat uzależnień behawioralnych i chemicznych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
<p>Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.</p>	<p>Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.</p>	<p>2024-2030</p>	<p>GKRPA, GOPS, placówki oświatowe</p>	<p>Budżet Gminy</p>
<p>Dalsze realizowanie w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.</p>	<p>Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.</p>	<p>2024-2030</p>	<p>GOPS, GKRPA, placówki oświatowe</p>	<p>Budżet Gminy</p>

Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców, dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	2024-2030	GKRPA, GOPS	Budżet Gminy
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży.	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych. Liczba uczestników.	2024-2030	GOPS, UG, GKRPA	Budżet Gminy
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	2024-2030	GKRPA, GOPS, KPP, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystenta rodziny, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	2024-2030	GKRPA, GOPS, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	2024-2030	GKRPA, UG, GOPS, KPP, NGO, SZOiK, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 4

Usprawnienie działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową.

Cel operacyjny nr 1 – rozwój lokalnego systemu wsparcia oraz ulepszenie dostępu do pomocy, w zakresie przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	2024-2030	GOPS, ZI, GKRPA, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Działalność związana z zamieszczaniem informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych i kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	2024-2030	GOPS, UG, ZI, PIK, GKRPA,	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	2024-2030	GOPS, KP, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porad.	2024-2030	GOPS, PIK, GKRPA, ZI	Budżet Gminy

Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	2024-2030	GOPS, PIK, GKRPA, ZI, KPP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjny i psychologiczno-terapeutycznych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	2024-2030	ZI	Budżet Gminy
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	2024-2030	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2 – działania zwiększające wrażliwość i świadomość społeczności lokalnej dotyczącej problemu przemocy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	2024-2030	GOPS, PIK, GKRPA, ZI, KPP, UG, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	2024-2030	GKRPA, ZI, PIK, KPP, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych. Liczba zorganizowanych działań.	2024, 2026, 2028, 2030	GOPS, UG, KPP, GKRPA, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy
--	---	--	------------------------	---	--------------

CEL STRATEGICZNY NR 5

Pomoc bezrobotnym mieszkańcom w ich powrocie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Cel operacyjny nr 1 – intensyfikacja działań w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej w celu zwiększenia szans na lokalnym rynku pracy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	2024-2030	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	2024-2030	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	2024-2030	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy

Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	2024-2030	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	2024-2030	placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie Budżet Gminy
Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do potrzeb tej grupy.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy.	Liczba podjętych działań motywujących.	2024-2030	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 6

Działania wspierające redukcję ubóstwa oraz rozwój potencjału osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Cel operacyjny nr 1 – prowadzenie działań wspomagających sytuację ekonomiczną rodzin ubogich oraz udzielanie wsparcia rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	2024-2030	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	2024-2030	GOPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	2024-2030	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie wsparcia materialnego dla osób bezdomnych.	Poprawa sytuacji socjalnej osób bezdomnych.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności.	2024-2030	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Inicjowanie utworzenia akcji wspierających rodziny dotknięte ubóstwem.	Poprawa warunków życia mieszkańców.	Liczba osób korzystających z akcji.	2024-2030	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Rojewo. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Rojewo. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2020-2021, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2024-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie. Dział 855 został pomniejszony o wartość świadczenia wychowawczego, w związku ze stopniowym przekazywaniem realizacji zadania do ZUS.

Tabela 35. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	Ogółem
2021	0	1 223 353	37 958	41 205	8 043 472	9 345 988
2022	0	2 016 555	3 921 244	30 950	5 255 369	11 224 118
2023 ²²	0	1 487 103	46 002	16 000	2 750 495	4 299 600
PROGNOZA						
2024	0	1 524 281	47 152	16 400	2 819 257	4 407 090
2025	0	1 562 388	48 331	16 810	2 889 738	4 517 267
2026	0	1 601 448	49 539	17 230	2 961 981	4 630 199
2027	0	1 641 484	50 777	17 661	3 036 031	4 745 954
2028	0	1 682 521	52 046	18 103	3 111 932	4 864 603
2029	0	1 724 584	53 347	18 556	3 189 730	4 986 218
2030	0	1 767 699	54 681	19 020	3 269 473	5 110 873

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

²² Wartość za rok 2023 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok dla Gminy Rojewo.

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 36. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Rojewie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Rojewo na lata 2024-2030”.	I kwartał 2024 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	II kwartał 2024 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2024 r. do 2030 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2031 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii Kierownik GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami GOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopaństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii

przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Rojewo do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 37. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2022 roku)	Wartość docelowa (w 2030 roku)
1.	Wsparcie dla rodzin w odpowiedzialnym pełnieniu swoich funkcji, w tym funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	7	max. 15
		Liczba asystentów rodziny.	1	min. 1
		Liczba rodzin wspierających.	0	min. 1
		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej.	13	poniżej 15

2.	Wspieranie osób będących w trudnej sytuacji życiowej, m.in. starszych i z niepełnosprawnością, w pełnym i aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	0	min. 5
		Liczba osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.	6	min. 5
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	19,8	poniżej 25,0
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	10	do 15
		Liczba placówek aktywizujących seniorów.	1	min. 1
		Liczba osób objętych wsparciem asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej.	0	min. 5
		3.	Udzielanie wsparcia osobom z problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz ich rodzinom.	Liczba punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
Liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, korzystających z porad Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.	28			poniżej 35
Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami profilaktycznymi.	0			min. 80
4.	Usprawnienie działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową.	Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (AA).	0	min. 1
		Liczba osób stosujących i doznających przemocy, korzystających z porad Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.	9	Poniżej 15
		Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A”	6	poniżej 15
5.	Pomoc bezrobotnym mieszkańcom w ich powrocie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.	Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia.	61	min.40
		Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy.	196	poniżej 200
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy (%).	50,0	poniżej 50
6.	Działania wspierające redukcję ubóstwa oraz rozwój potencjału osób	Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa.	73	min. 40

narażonych na wykluczenie społeczne.	Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności.	4	do 5
	Liczba osób, które otrzymały schronienie z powodu bezdomności.	4	do 5
	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe.	14	do 15

Zródło: opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rojewo, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian, zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom

i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Rojewo i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Rojewo, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy

zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
8. Piкуła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
9. Program współpracy Gminy Rojewo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok.
10. Raport o Stanie Gminy Rojewo za lata 2020, 2021, 2022.
11. Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rojewie za lata 2020, 2021 i 2022.
12. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok.
13. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.
14. Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres lat 2020, 2021 i 2022.
15. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
16. Szatur – Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
17. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.
18. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).
19. http://archiwum.bip.rojewo.pl/jednostki_podlegle/8/stowarzyszenia_i_zwiazki_czlonkowskie.html.
20. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>.

21. <https://bdl.stat.gov.pl>.

22. www.psychiatriapolska.pl.

Spis rysunków, tabel, wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Rojewo na mapie powiatu inowrocławskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju	16
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Rojewo według klas wielkości (stan na koniec 2022 roku).....	20
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej	27
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	28
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Rojewo alkoholu w latach 2020-2022	87
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego.....	106

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	8
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Rojewo w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2020-2022.....	17
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach).....	18
Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Rojewo w porównaniu do powiatu inowrocławskiego w 2022 roku.....	25
Tabela 5. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Rojewo na przestrzeni lat 2020-2022.....	31
Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2020-2022.....	34
Tabela 7. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022.....	35
Tabela 8. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=53.....	47

Tabela 9. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygrana/przegrana były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=12.....	48
Tabela 10. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=40.....	51
Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=40.....	51
Tabela 12. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=54.....	54
Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4.....	56
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4.....	57
Tabela 15. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=17.....	61
Tabela 16. Jakie były to substancje? N=2.....	63
Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=1.....	63
Tabela 18. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=27.....	65
Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=24.....	66
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=23.....	67
Tabela 21. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=24.....	67
Tabela 22. Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych, wypłaconych na przestrzeni lat 2020-2022.....	77
Tabela 23. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022.....	77
Tabela 24. Liczba członków rodzin korzystających z Programu „Karta Dużej Rodziny” na przestrzeni lat 2020-2022.....	77
Tabela 25. Liczba uczniów, którym udzielono wsparcia w postaci stypendium szkolnego oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach 2020-2022.....	78
Tabela 26. Zasilek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022.....	79
Tabela 27. Specjalny zasilek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022.....	80

Tabela 28. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Rojewo wobec osób uzależnionych w latach 2020-2022.....	85
Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022	90
Tabela 30. Odpłatność Gminy za pobyt jej mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022	96
Tabela 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Rojewo w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022.....	99
Tabela 32. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Rojewo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu inowrocławskiego na przestrzeni lat 2020-2022	100
Tabela 33. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022	103
Tabela 34. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022	103
Tabela 35. Ramy finansowe Strategii	122
Tabela 36. Harmonogram wdrażania Strategii	123
Tabela 37. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	126

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Rojewo w latach 2020-2022	17
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie inowrocławskim na przestrzeni lat 2020-2022 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)	19
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Rojewo w latach 2020-2022	20
Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Rojewo oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2020-2022	21
Wykres 5. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Rojewo oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2020-2022	23

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Rojewo oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2020-2022	24
Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w gminie Rojewo, powiecie inowrocławskim i województwie kujawsko-pomorskim na przestrzeni lat 2020-2022	32
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Rojewo w latach 2020-2022	34
Wykres 9. Płeć: N=54	36
Wykres 10. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=54.....	46
Wykres 11. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=54.....	47
Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=54	48
Wykres 13. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=54	50
Wykres 14. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=54	51
Wykres 15. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=54.....	52
Wykres 16. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=54.....	52
Wykres 17. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=54	53
Wykres 18. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=54.....	55
Wykres 19. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=54	56
Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=54.....	57
Wykres 21. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=54	58
Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/	

straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=54.....	58
Wykres 23. Płeć: N=83.....	59
Wykres 24. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=83.....	61
Wykres 25. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=83.....	62
Wykres 26. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=83.....	63
Wykres 27. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=83	64
Wykres 28. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=83	65
Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=83	66
Wykres 30. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=83.....	68
Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=83	68
Wykres 32. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=83.....	69
Wykres 33. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=78.....	70
Wykres 34. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=83.....	70
Wykres 35. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=83	72
Wykres 36. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022	74
Wykres 37. Liczba osób, którym wypłacono zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2020-2022	75

Wykres 38. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	76
Wykres 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	79
Wykres 40. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	84
Wykres 14. Liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022	86
Wykres 41. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Rojewo na przestrzeni lat 2020-2022	87
Wykres 42. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022	91
Wykres 43. Liczba osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022	91
Wykres 44. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Rojewo na przestrzeni lat 2020-2022	94
Wykres 45. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, którym przyznano świadczenie w ramach pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022.....	94
Wykres 46. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2020-2022.....	95
Wykres 47. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	98
Wykres 48. Liczba osób, które korzystały z zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia w latach 2020-2022	98
Wykres 49. Mieszkańcy gminy Rojewo zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022	99

Wykres 50. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa
w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy
społecznej..... 102

Wykres 51. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności
na przestrzeni lat 2020-2022 104

PRZEWODNICZĄCA RADY GMINY
Joanna Mąka

